

LUMINA PENTRU TOTI

Revistă ilustrată de enciclopedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

DIRECTOR ENIU D. BĂLTÉNU

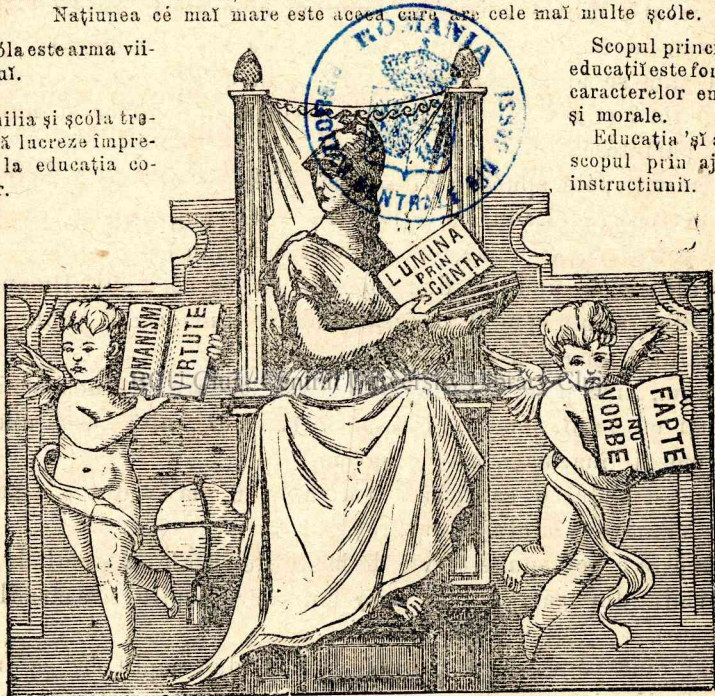
Nu este mărire fără virtute; dar nici virtute fără lumină. Deci lumină înainte de toate
Națiunea ce mai mare este aceea care are cele mai multe școle.

Școala este arma vi-
orului.

Familia și școala tre-
buie să lucreze impre-
ună la educația co-
piilor.

Scopul principal al
educației este formarea
caracterelor energice
și morale.

Educația și ajunge
scopul prin ajutorul
instrucțiunii.

Încă odată

Ultima înștiințare

Numărul trecut (al 4) nu s'a mai trimis unora din abonații
răi de plată. Acest număr nu se va trimite încă și altor ase-
meni persoane.

Tot astfel vom merge treptat cu întreruperea trimiterii pînă
când vom ajunge să trimitem revista numai persoanelor în curent
cu plata.

Administrația.

PRACTICA PEDAGOGICA

Primul cerc de intuițiune. Scóla.

Copii, voiesc să știu, dacă voi stați afară, când Ținge sau când plouă? (Să'mi spue Niculae!— Când plouă și când Ținge, eă staă în casă).

Cine știe dintre voi să'mi spue, cu cine stă in casă? (Mitică; eă staă in casă cu părinții, frații și cu surorile mele.)

Și cum se numește, George, casa in care staă copii cu părinții lor? (Casa în care locuesc părinții cu copiii lor se numește casa părintescă.)

Cine-mi pôte spune o altă casă, unde se strâng ómenii pentru petreceri? (Radu, casa la care se strâng ómenii pentru a face petreceri, se numește cârciumă sau han.)

O altă casă, unde se duc ómenii să se róge lui Dumneđu, știe Stan să'mi spue?) O casă, unde se duc ómenii pentru a se ruga lui Dumneđu este (biserica).

Acum, cine pôte să'mi spue o casă la care se duc ómenii înarmați cu săbiu, puști, și tesace? (Nicolae, altă casă unde se duc ómenii înarmați, este casarma.)

Cine a vėđut o casarmă? (Michai, eă am vėđut o casarmă, când m'am dus la orașul cutare).

(Acésta o pot spune elevii de la scolile rurale în casul de lipsa casarmii din sat, iar la oraș numește copilul casarmile ce cunóște).

Dar cine pôte spune o casă unde se duc copiii ca să învețe carte? (Vasile, casa la care se duc copii să învețe carte este scóla. (in cor).

Așa dar, unde ne aflăm noi acum, Costică? (Noi acum ne aflăm in scólă.) (în cor).

Cine pôte spune, dacă in scólă sîntem numai noi sau sînt și lucruri? (Scolarul, în scólă sînt și lucruri).

Cine-mi pôte arata un lucru? (Sanfir; acesta pe care ședem noi, este un lucru ce pórtă numele de bancă).

Un alt lucru, cine-mi pôte arăta? (Vasile arătând, Țice: acesta este un lucru ce se numește catedră).

Altul. (Acesta este un scaun).

Incă altul. (Acésta este un perete.) Iar Altul: (Acésta este o ușă.)

Altul? (Acésta este o feréstră.)

Și așa am urmat, până s'au numit tóte lucrurile din scólă, fără a se dice ceva despre ele, și apoi le au numărát copii, arătând câte se găsec de câte un fel, (mai multe sau numai câte unul), s. es. copii, am dis că banca se găsește, unde, Radule? (Banca se găsește în scólă).

Cine-mi póte spune, dacă la noi în scólă se găsec mai multe bănci sau numai una? (Costică: la noi în scólă sînt mai multe bănci, apoi în cor.)

Ghiță, le poți tu numera? (Da! una, două, trei, patru, cinci, șese, șapte). Ei, câte bănci sînt? (— La noi în scólă sînt șapte bănci.)

Cine știe să-mi spue câte catedre sînt la noi în scólă? (T; la noi în scólă este o singură catedră.)

Dar câte table sînt? (Ionică: la noi în scólă este o singură tabelă).

Câte plăci sînt la noi în scólă? (Scolarul: la noi în scólă sînt mai multe plăci.)

Stane, dar nu știu ce tot faci de nu te uiți la noi.

Ei copii, acum, cine știe să-mi spue la rînd tóte lucrurile cari se găsec mai multe de acelaș fel? (Tudorică; mai multe lucruri de acelaș fel sînt: bănci, tablouri, cărți, plăci, condeie, căciuli, ghiosdane, etc.)

Dar lucrurile cari se găsec numai câte unul de un fel, cine mi-le póte spune? (Alexandru: câte un singur lucru la noi în scólă avem; tablă, catedră, sobă etc.)

(Acum am făcut clasificăia lucrurilor din punctul de vedere al materii.)

Materia.— Copii, pe ce spuserăți voi că ședeți în scólă? (Marin: noi stăm în scólă pe bănci.)

Cine-mi póte spune din ce sînt făcute băncile? (Frag: băncile sînt făcute din lemn (în cor).

Ce mai vedem, Mitică, în scólă făcut din lemn? (Noi mai vedem în scólă, făcut din lemn tabla.) Altceva? (Tu Petre! La noi în scólă mai vedem făcut din lemn, catedră, ușă etc.)

Acum cine-mi poate spune un lucru făcut din fier? Dumitru; un lucru făcut din fier este soba; (se spune soba, dacă este, iar dacă nu, se spune altceva s. es. un clește de dat în foc etc.)

Dar ver un lucru făcut din hârtie, este la noi în școală? (Silvestru; un lucru făcut din hârtie, este harta.)

Altceva Niculăiță? (Lucruri făcute din hârtie mai vedem tablourile.)

(După ce am terminat clasificarea lucrurilor după materie, am început a întui pozițiunea lucrurilor spuse din școală.)—

Pozițiunea Geografică. Copii, uitați-vă la tablă și observați bine în cotro vine de la băncile vóstre, la răsărit sau la apus? (Alexandru: tabla vine de la bănci, în partea despre Miază-nop-te (în cor.)

Acum cine-mi poate spune în cotro vine catedra de la tablă? (Aurică: catedra vine de la tablă în partea despre răsărit)

Dar băncile în cotro vin de la catedră? (Radović: băncile vin de la catedră în partea de miază-zi. —(Dacă sînt copii începători, li se spune întrebările astfel: Cine știe să-mi spue dintre voi în cotro vine ușa de la voi, în față sau la spate? (Iosif; ușa vine în față noastră.) etc.

Întrebuințarea lucrurilor din școală.

Cine știe să-mi spue, pentru ce ținem noi tabla în școală? (Mirică: noi ținem tabla în școală pentru a scrie pe dînsa (în cor.)

Ce se scrie pe tablă? (Scolarul; pe tabla scriem semnele su-netelor și ale țifrelor.)

Dar băncile, cine știe să-mi spue, pentru ce le ținem în școală. (Vasilică: noi ținem băncile în școală, pentru a ședé pe ele și pentru a pune lucrurile trebuincioase noué.)

(Așa am urmat cu câte-va lucruri mai trebuincioase din școală, apoi am luat câteva lucruri, să compar, arătând în ce se asemănă și în ce se deosebesc unele de altele.)

Asemănări și deosebiri.—Ei copii, din ce ați șis că este făcută tabla? (Toma: tabla este făcută din lemn.)

Marine, ce colóre are tabla? (Tabla este négră (în cor).

Tabla este ca un cerc de puțină sau cu colțuri? (Badea: pe tabla putem scrie) Marinică, cu ce scriem pe tablă? (Pe tablă scriem cu cretă.)

Copii, tabla stă ca o vrabie în aer, sau este așezată pe ceva?
(Aureliu: tabla este așezată pe picioare.)

Ei copii, în tot d'auna scriți voi pe tablă? (Georgiu: noi mai scriem și pe placă. (în cor).—

Cum este placa, Eugenie, albă sau galbenă? (Placa este neagră
(In cor.)

Din ce este făcută placa, copii? (Scolarul: placa este făcută din piatră).

Cu ce scriem pe placă, Anjele? (Pe placă scriem cu condeiul de piatră.)

Dar nu v'am întrebat un lucru; mai înainte de a vă întreba, însă, eși, Dumitre, afară și trage de piciorul tablei cât poți tu.

Uitați-vă, copii, ce a făcut D-tru, a mișcat tabla de la locul ei sau nu? (Nicolescu răspunde: Dumitru a mișcat tabla de la locul ei.)

Ei copii, scriți voi cum se numesc lucrurile pe cari le putem mișca? (Nu știm.)

Ascultați să vă spun eu: toate lucrurile ce putem mișca, se numesc mișcătoare.

Ei, Simo, cum ășei că se numesc lucrurile ce putem mișca?
(Lucrurile ce putem mișca, se numesc lucruri mișcătoare (In cor).

Așa dar, tabla ce fel de lucru este? (Scolarul: tabla este un lucru mișcător. (Să iasă Nicu, Iacob, Petrică și Alexandru afară. Puneți cu toții mâna să mutăm peretele mai în colo.)

(Acastă cestiune, de a pune pe copii să mute peretele, pe de o parte că le facem cunoscut ce va să ăică lucru mișcător, apoi pe de altă parte producem între copii un fel de distracție.)

Ei, destul, treceți la loc. Scriți voi acum cum se numesc lucrurile ce nu putem mișca? Nu este așa că nu scriți? Ascultați să vă spun eu: toate lucrurile ce nu putem mișca, se numesc lucruri nemișcătoare.

Să-mi spue Năiță ce fel de lucru este casa, mișcător sau nemișcător? (Casa este un lucru nemișcător) Așa dar, cari lucruri am ăis că se numesc nemișcătoare, Iancule, (lucruri nemișcătoare se numesc toate lucrurile cari nu pot fi mișcate. (In cor).

Ei copii, acum voi să știu și eu, prin ce se asemănă placa cu tabla? (Rose: tabla este neagră, și placa este neagră, placa se poate

mișca, și tabla se poate mișca; pe tablă scrim, și pe placă scrim tabla are patru colțuri, și placa are.)

Acum voesc să mi arătați semnele cari fac ca placa să se deosibescă de tablă. Rafael, să-mi spue: (Tabla are picioare, iar placa nu; (Bucur: tabla este totă de lemn, iar placa este de piatră și de lemn. Șișman: pe placă scrim cu condeiul de piatră, iar pe tablă cu creta.) (Am mai făcut comparări între ferăstră și ușă, între bănci și catedră, etc. După aceea am spus copiilor o istorioară, ca să nu le dau ocașie să nu mă asculte cu plăcere, când le voi mai spune alt ceva.)

Ei copii, cui credeți voi că trebuiesc toate lucrurile ce spuserați? (Dușescu: toate lucrurile despre cari vorbirăm, trebuiesc copiilor cari vin la școlă.)

Și cum se numesc copii cari vin la școlă, Manolică? (Copii cari vin la școlă se numesc școlari.) În cor.)

Cine știe să-mi spue, pentru ce vin școlarii la școlă? (Școlarul: școlarii vin la școlă să învețe carte și să se porțe bine.) Dar credeți voi că la toți școlarii le place să învețe carte și să se porțe bine? (Petrică: nu le place la toți școlarii să se porțe bine și să învețe.)—

Ia să vedeți ce s'a întâmplat cu un băiat care nu vrea să învețe carte și să se porțe bine: Intr'un sat, lângă București, era un proprietar ce se numia Vasilache și avea un fiu ce se numia Năiță. În toate diminețele îl trâmitea la școlă. Ce credeți voi? se ducea Năiță la școlă?—Nu se ducea, copii, pleca dimineța și venia seara, după ce umbla prin toate porumburile. Așa a umblat Năiță ver-o 2 luni, până când intr'una din zile, dupe ce se plimbase prin toate porumburile, ese intr'o liveadă de fân, aci vede printre florile fânului o mulțime de albine alergând în sus și în jos să adune miere pentru iarna viitoare. Năiță vădând că niște insecte alergă să-și strângă cele trebuincioase, dar omul, dișe el, cum să nu muncescă? De atunci începu să urmeze regulat la școlă și în scurt timp Năiță învăță să citească, să scrie și să socotescă, apoi când se făcu mare a fost respectat de toți. Așa dar, vedeți numai cei cari muncesc, pot ajunge bine —

Cum am diș că se numia tatăl lui Năiță? (Vasile: tatăl lui N. se numia Vasilache.)

Cum era Năiță la început, Basile? (Era leneș.) Dar mai târziu, tot așa a fost, Ióne? Mai târziu s'a îndreptat, a învățat carte și s'a făcut om cu purtare frumoasă.

Ei, voi, nu este așa că voiți să fiți leneși? (Nu este așa, D-le; noi voim să fim băieți silitori și cu purtare frumoasă.

Sciți voi să-mi cântați cântecul *albiniței*? (Da!)

După cântec am făcut puțină gimnastică pe loc, adică diferite mișcări, din mâini. etc.

Acestă lecțiune de intuițiune s'a făcut în școala primară de aplicațiune de pe lângă școala normală de la S-ta Ecaterina (București), de către C. Dogaru, din Cobia, elev în clasa IV a acestei școle normale, sub directa supraveghere a distinsului ei director și mare pedagog Dl Dr. B. Constantinescu.

Indreptarea unei greșeli mare

În No. trecut, la pagina 150 s'a început publicarea unui studiu interesant, intitulat „*Relele ce bântue astăzi societatea română*”. Acest studiu este al D-lui *A. M. Mihăilescu* (din Ploiești), dar din greșelă s'a zis la pagina 154 că este al D-lui G. Stoicescu; de aceea se rectifică spre știința cititorilor noștri.

Redacția.

RELELE CE BANTUE ASTĂZI SOCIETATEA ROMÂNĂ.

Divorțul, celibatul, concubinatul, un prejudiciu și proletariatul,
de *A. M. Mihăilescu.*

(Urmare 1)

Voim să știm ce devin fetele noastre?

Absoventele școlilor primare, acelea cari n'aū mijloce să mai

1) Vezi pag. 150 din numărul trecut.

urmeze vre un curs secundar și în lipsa unei dote, care să le asigure viitorul, sînt silite să-sî caute alte ocupațiuni, alte meserii, și adese dimineța și seara, ducându-se și întorcându-se, sînt espuse să audă șoptindu-li-se cuvinte din ce în ce mai seducătoare, de către Don-juanii de meserie și ați mâine, iată-le pe panta abisului.

Acelea ce absolvesc cursurile secundare, aū ajuns să cerșescă funcțiunii ca bărbații, dacă se căsătoresc, acesta o fac din cauza funcții sau de gura lumii; îndată ce trece un an două, divorțul, fiindcă avînd o funcțiune nu le e tēma de miserie. Iată adevărata cauză care face să scadă populațiunea, iată flagelul care va aduce peirea societății române !....

Și cînd ne întorcem ochii la sate, rana e și mai mare. Femeia e sclava bărbatului, muncește în locul lui, iar el dórme la umbră sau se duce să-și afunde grijile și necazurile în fundul paharului cu vitriol.

„Familia, dice Dr. Drăgescu, este în proces de descompunere : „ne-am deprins a fugi de ea, ca de o sarcină, am devenit sceptici, „atei, sterpi și fesicește și moralicește. Fugim de muncă onestă și „laborioasă care dă sănătate și fericire, fiindcă ne place a trăi fără „răspundere în astă lume, fără să fim folositori familii, patriei, o- „menirii. Ce sînt orașele noastre? Cuiburi de destrăbălare hidosă, în „cară ómenii de caracter și de inimă sînt rari nantes, sînt esceptii.

Așa este; și pe lângă acestea, o grozavă aviditate de bani ne-a cuprins. Ca copii, căutăm să furăm pe părinți; ca majori dorim mórtea acelora de la cari știm că avem să obținem vre o moștenire; ca tineri candidați de căsătorie, alegem pe cé mai bogată în bani; ca ómeni în societate, căutăm să ne însușim fără drept bunurile altora; ca funcționari, lefurii grase în schimbul unei munci cât se póte de mică, ca patrioți servim pe aceea ce ne dă mai mult, în sfârșit ne naștem, trăim și murim pentru bani.

Și cui se atribue órce această decadentă morală? Negreșit că relei direcțiuni ce se dă copiilor din familie. Pot fi ei mai buni, cînd înșiși părinții lor le dau exemple rele? Ce era poporul Roman, cînd femeia era adevărată matrónă?

Era un stat căruia se închinau tóte popórele, pentru că fe-

meia era *ante-mergătorea civilizațiunii*. Ce era acel imperiū, când divorțul nici nu era permis, dar nici n'avea rațiunea de a fi? Era un colosal fort, căruia nu'i putea aduce vătămare nici armele cele mai îngrozitoare. Indată ce slăbirea amorului de familiă, aduse cu sine pierderea caracterelor mari, dând naștere la tot felul de bacanale și orgii, decadența începu, căci bărbatul și femeia erau cauza ei. Ce sîntem noi astăzi, dacă nu un stat în perspectivă de a fi șters din analele omenirii?....

În Ploesci, s. e., în curs de 7 ani, de la 1877—1885 se născură 10,000 de creștini și 575 Ovrei și muriră 11,090 creștini și 380 Ovrei, adică populația a descrescut pentru creștini cu 1090 și a crescut pentru evrei cu 195, făcînd calculul pentru fie-care 7 ani câte o descrescere de 1090, în mai puțin de 200 ani de aci înainte Ploescii nu vor mai exista!!!...1) Nu e un pericol grozav, care ne amenință? Care este cauza? Nu e alta de cât împrușcarea căsătoriilor legitime și înmulțirea celor nelegitime. Și chiar dacă din aceste concubinate ar resulta nescari-va copii, ei sînt mai tot d'a-una omorîți sau cel puțin bolnavi din cauza relei îngrijiri și chiar a bolilor ereditare transmise prin tată sau mamă ca rachitismul, scrofulele, sifilisul etc., orî sînt aruncați pe strade, prin grădini publice sau la ușa bisericilor, pentru ca să mărescă numărul bastardilor, de cari societatea noastră este plină.

Pe lângă acestea, consecințele funeste ale concubinatuului se manifestă chiar asupra părinților, căci depravă pe bărbat, îl ruinează; depravă și mai mult pe femeia. o pierde cu totul, condamnă fructul amorului lor, dacă se pôte numi amor, la mörte sau la nenorocire, face morala publică și legea fără putere. Acesta este atît de adevărat, în cât cé d'întăiu datorie a Statuului, orî-care ar fi forma lui, este de a ridica și a favorisa măritișul.

„Ce trist spectacol, acela al tinerilor crescuți cu îngrijire în „idei de onere și de probitate, cari au avut exemplul unei mame „curate, al unui părinte laborios, încunjurat de stima concetățenilor săi, junî capabili priu educația ce au primit, să se a-

1) Am luat Ploescii ca exemplu, neavînd alte date statistice la îndemână.
N. A.

„rate la rîndul lor că sînt bărbați, să și ia locul între cetățeni,
 „și cari cu inima voioasă se fac curtesanii vițiului, trăesc în so-
 „cietatea femeilor prostituate; gémbași în grajduri, înșelători
 „la joc, cerșetori la cămătari, nu știu ce nume să le dau în
 „budóriul țiitórelor lor. Acele nopți de desfrânare, acele ruși-
 „nóse risipuri, acele legături cu ómenii ceii mai reprobati de
 „societate sînt amnestiate sub numirea de nebunii ale junetii.
 „Cu tóte acestea, dacá meritá cine-va a fi scuzat, e femeia :
 „mai nainte de a cádé în acéstá íujositóre meserie, a fost amá-
 „gitá. Un june, cum se cade(?), s'a dus s'o caute în întunerecul
 „unei modeste familii, și profitând de privațiunile ei, de mise-
 „ria și neștiința ei, amáging'o cu vorbe frumoése și cu minciuni,
 „a făcut din é aceea ce vedeți. Trebuie adesea multá grijá și
 „multá iscusință spre a amági o fatá, este asemenea unei ce-
 „táti, s'aú gásit poeți cari aú cîntat acéstá. Cu cât concuista
 „este mai anevoe, cu atáta are mai mult preț, cáci victima a
 „fost onestá, a cádut de sus! Ce glorie pentru cel ce-a isbutit
 „a o înșela și a o perde! Pe când se muncește spre a ajunge
 „la acest sfârșit, mințind și cálcându-și jurámintele pe fie-care
 „di, ce seuzá are în ochii sêi chiar? Fost-a óre orbit și tîrît
 „de pasiune? Rátácare! acéstá este seuzá celer lași! Imboldirile
 „pasiunii sînt mari, dar nu voim a le ívinge. Nu ai știut a te
 „gándi, nu ai știut a voi, n'ai știut a-ți asculta conștiința,
 „iatá ce însemnézá acéstá seuzá, ceea-ce va să dicá că nu ești
 „un om onest. Dar e ce-va mai mult : Dupé tóte probabilitá-
 „țile. minți exagerádu-ți patima. In mijlocul celei mai mari
 „exaltári, omul are momente lucide. Ei bine! în acele minute
 „nu judeci aceea ce íntreprinți? Mai íntáiú, cea ce faci numai
 „de cât este a desființa în spiritul unei fete tóte ideile și tó-
 „te sentimentele de onóre, ce maică-sa a depus. Sînt preju-
 „diții, vei dice? Respectul de sine, pudórea, buna-cuviința
 „sînt prejudiții? pré bine. Cel puțin știí; cáci, cine nu știe, ce
 „va deveni sufletul acestei fete, când vei isbuti? Desperarea,
 „dacá conștiința se deșteptá; depravarea, dacá é tace; nu poți
 „gási un termen de mijloc, cáci, necredincióasă, asupra acelui
 „punst, principiilor educații sale, nu are cuvént spre a mai re-
 „specta ceva. Faci acest ireparabil réu ei și familiei sale; dē-

„rapeni fără îndoială onoarea ei, é e *desonorată*, acésta e vorba „consacrată; numai tu nu ești desonorat, ceea ce e de minune „pentru tine. Când mai târziu vei fi un onest (?) părinte de fa- „miliă, vei putea s'o dai afară din casa ta cu aprobarea lumii, „de va cuteza a se înfațișa înaintea-ți. O ruinezi punând'o în „neputință de a se *statornici*, tu care te înflorezi de fur. Și tóte „acestea nu sînt nimic încă! De va deveni mamă, ce vei face? „Nu te gândești așa departe, nelegiuitule? ¹⁾ Căți ómenī, cari amăgind o fată, au de gând a o lua de soție de va deveni ma- „mă? Și câți sînt aceia, cari luând acéstă hotărîre cu bună cre- „dintă, opun în lucrare? Sofiștiī vor dice chiar că nepotivirea „educații și a stării fiind pré mare, cine va nu e îndatorat a se „căsători: scapă dând ceva bauī. Copilul va avé scutice, dar va rămâne fără tată și póte vai! chiar fără mamă; căci, cine „póte ști ce va aduce miseria, rușinea și pudórea perdută?!...²⁾

Și daca am vorbit până acum numai despre vina bărbatului, să nu se creză că femeia în tóte casurile se póte justifica. Numaī ca fată are acest drept, dar ea soție, ca mamă, mai póte rupe legăturile întărite printr'o căsnicie de 2-3 și chiar mai mulți ani și să impună bărbatului divorțul? Căci precum am mai dis, divorțul este prima cauză, care aduce după sine, concubinatul și tóte relele ce le vom mai arêta.

Acesta este numai rezultatul pseudo-educațiunii, ce se dá majorității fetelor nóstre. Și ca consecință, dicétórea, *un rău a- trage după sine un altul*, vine să se confirme mai mult. Ce facti- nerii nóstri, când vèd ce fructe amare vor culege după căsătó- rie? Când vèd că un bărbat, așa cum este societatea nóstră în- tocmită astă-ăzi, nu póte să susție o familie, trebuind să se su- pună la tóte caprițurile femeiei pentru ca se scape de divorț? Ce trebuie să facă acea flóre a prezentului, când vede în căsă- torie, nu un cuib de plăceri neperitóre, ci un jug, o povară ne- suferită? Ce devin acești ómenī destinați a forma pentru vii- tor o Românie mare și frumósă? . . . . *Celibatarī! Becherī! ia- tă răspunsul.*

1) Fie blestemate de Dumnezeu și de ómenī legăturile celor ce nu vor să „și vadă fructul și a căror voință e d'a fi sterpi. *Bassuet.*

2) Jules Simon.

Divorțul și celibatul așa dară sînt două obstacole, cari aduc concubinatul, și în contra cărora educațiunea trebuie să lupte din toate puterile. Până atunci nu trebuie și n'avem dreptul să ne plîngem, fiind că, cum ne vom așterne așa vom dormi.

În timpurile noastre cestiunea femeii abia a început să fie pusă pe tărîmul discuțiunii. Unii susțin că trebuie să-i se lase totă libertatea instrucțiunii, pentru-că numai ast-fel va deveni aptă pentru marea ei chemare în societate. Alții, între cari *De Maistre*, dic: „*Tot ce pôte fi permis femeii, este să știe că Pechingul „nu se află în Europa și că Alexandru cel mare n'a luat în căsătorie pe nepoata lui Ludvic XIV.*“

Negreșit că acest din urmă consiliu este o utopie, demnă de a fi imitată de barbari. nu de omenii secolului XIX, dar și cel d'întăiu a fost și este pré exagerat; noi admitem calea de mijloc. A înainta femeia cu instrucțiunea până acolo, în cât să ajungă a disputa funcțiunea cu bărbatul seü, este a o scöte din cercul destinat ei și de Dumnezeu și de natură și de toate legile și cerințele ömenezii. Pe când, luând instrucțiunea numai că mijloc de educațiune, femeia devine amicul bărbatului, iar nu rivalul lui. Nouă nu ne trebuiesc funcționari sau medici, ci adevărate mame de familie. Ast-fel cum se dă instrucțiunea astă-dî, femeia este expusă a căde în doë extremități contrarii: sau a deveni o femeia, care știe de toate și nu știe nimic și prin urmare incapabilă de a administra o familie, sau de a fi o femeia literată, poetică, savantă, dér neaptă pentru rolul ei de soție și mamă. Câte fete, cari au absolvit astă-dî cursuri secundare de învățămînt nu știu să reciteze fel de fel de poezii și autori, orî să te ametească cu franceza și cu pianul, și dacă le întrebî: ce știu din economia casnică, îți răspund: acësta este datoria servitorilor; lor le trebuiesc: rochiî, stofe sau dantele de la Magazinul „*Aux villes de France*“ seü „*Quatre saisons*“ ?....

Și cu toate astea femeia ar trebui să știe că é nu se naște numai pentru viață, ci și pentru amorul de Dumnezeu și ömeni. Nașterea pentru viață este plăcere însoțită mai tot d'a-una de durere; nașterea pentru amor este aceea, care ridică pe om mai pre sus de cele-alte ființe viețuitoare, aceea, care trebuie s'o însufe copiilor seü. Cum va putea da însă aceea ce nu are ?

Să lăsăm libertate femeii de a se instrui, însă conducătorul ei să fie bine inițiat în datoriile de mamă ; să nu fie tocmai ca acei lingușitori curtesani, cari pentru ore-care favori, admiră ori-ce demers, ori-ce apucături ale femeii, dar nici să-i închidă ușa *luminei*.

Negreșit că n'avem pretențiunea de a face un studiu pedagogic întins, dar nu putem lipsi de a arăta și părerile noastre în privința ore-căror necesități, ce reclamă așezămintele noastre de învățământ pentru fete, păveri, cari de alt-fel, au mai fost exprimate și de alții.

Școlile noastre de fete ar trebui să aibă o direcțiune cu totul alta de cât aceea a băieților. Acestora li se caută aptitudinea pentru o anumită meserie sau studiu, pe când fetelor ar trebui să li se desvolte una și aceeași aplicație : *amorul pentru familie* și competența în economia domestică, în administrarea familiei. Chiar orele de ocupațiune să fie conforme cu acelea ce le vor avea în familiile lor.

Dar va dice cine-va ; nu pôte fi admisă această părere, de ore-ce nu toate fetele trăesc în aceleși condițiuni.

La această obiecțiune vom responde că școlă nu trebuie să facă deosebire de naștere, avere sau rang ; și apoi, acelea, cari sînt mai favorisate de sôrtă, pot primi o educațiune specială în familie. Noi nu ne ocupăm aci decât de majoritatea fetelor, cari populéză școlile noastre.

În școlă n'ar trebui să se predé ca studii fetelor alte lecțiuni, decât limba maternă în extenso, istoria patriei și calculele de aritmetică necesarii menajului. Cele alte studii să se predé într'un mod facultativ și mai răstrâns. În cole totă instrucțiunea trebuie să coprindă numai economia domestică. În schimb însă trebuie să se facă un curs special de morală basată pe trebuințele familiei, căci este necesar pentru creșterea copiilor și formarea caracterelor energice, morale și independente, caractere în cari — cu durere o spunem — țara noastră nu e tocmai fertilă. — Învățăturile ce copii primesc și exemplele ce vîd în sînul familiei, nu le uită nici o dată. Cine din frageda-i copilărie a aușit cuvinte nobile și a fost martor la fapte umane, va fi tot d'auna apărat de a aluneca pe panta vișului, căci

a învățat din vatra perintescă, ceea ce face stima și onoarea, cum și amorul de familie.

O siugură datorie, un singur interes, o singură inimă: iată familia. Acolo unde este constituită după legile naturii și ale moralei, unde copii sug împreună cu laptele amorul patriei și al virtuții, societatea înfățișează un caracter de soliditate, de demnitate și de independență, ce nu se întâlnesc în societățile, unde sînt slăbite legămintele familiei.

(Finele în numărul viitor)

A. M. Nihăilescu (Ploești)

CADEREA FRUNZELOR

(din poeziile lui Millevoye) ¹⁾

Tómna rece semănase
Pămîntul cel întristat
Cu frunze, ce se uscaser
D'al său suflet înghețat,—

Dumbrava era tăcută,
Lipsită d'ori ce mister,
Și privigătorea mută
Numai suspina spre cer!

Dar copacii plini de jale,
De vînturi se legănau,
Și din codrii peste vale
Gemete se respîndiau!

Palid, trist, plin de durere,
Cu un pas tremurător,
Trece codrul în tăcere
Un biet tînăr muritor!

Acel codru, plin de jale,
Ce'n copilăria sa
'L-ascundea 'n frunzele sale
Când cu mieii se juca!

Silvă dragă, solitară,
Dicea el... vai! a sosit
Ora tristă și amară:
Să las tot ce am iubit!

Rămâi, Silvă, sănătoasă
Tómna, veđi, m'a sfărîmat,
Măine, Silva mă frumoasă,
În mormînt voi fi culcat!

Jalea ta îmi povestește
Durerosul meu destin,
Și clopotul ce lugește,
Aud într'al tău suspin!

Tótă frunza ce jos pică,
Îmi vestește c'o să mor.
Diua, vai! este pré mică,
Orele pré grabnic sbor.

„Ah! fatală ursitoare!
Într'o noapte de mister,
'Mi-ai ținut plină de oróre,
Când luna pălia pe cer:

¹⁾ Născut la anul 1781 și mort la 1816, în etate de 35 ani.

—Frunțătura, înc'odată,
În silvă, va 'ngălbeni,
Dar pentru ultima dată,
Căci cu dânsa vei muri!

„Chipul jalnic te'nconjoră,
Tu te'nclină către mormânt
De și ești în primă-vară,
Tinere, p'acest pământ!

„Tu, câmpie înflorită,
„Iarba verde din liveți
„Și ciorchina aurită,
„Nu vei apuca să vezi“!

—Ah! eu mor plin de durere.
Vântul tómnai m'a atins;
Tinerețea mea vai! piere
Și se stinge,—ca un vis!

Cădeți, frunțe efemere,
Ș'ascundeți de maica mea,
Al meu mormânt în tăcere,
Unde mâine voiu dăcea?

Dac'amanta-mi despletită,
Când ziua se va sfârși,
Pre poteca părăsită,
Ca să plângă va veni;

Atunci umbra-mi consolată,
Cu-al tēu frémăt ușurel,
Silvă dragă și amată,
S'o deștepți încetinel,

Cu-aste vorbe 'ntristătoare
Tēnărul s'a depărtat
Și în silva plângătoare
Nu s'a mai reînturnat!

Și când frunza cé din urmă
Cădu tristă pe pământ,
Firul vieței i se curmă,
De al tómnai rece vânt!

Al său mormânt îl săpară
Lângă un batrâu stejar;
Dar pe clipă îl uitară!
Și remase solitar!

Și amanta lui iubită
La mormânt nu-a venit
Ca să plângă despletită
Și el dăcea părăsit!

Iar tăcerea cé adâncă
A tristului monument,
Păstorul cu pasu'i încă
O mai turbară-un moment:

Prelucrată de (G. Prahova.)

Educatorul și omenirea

Studiū pedagogico-social de d. N. Pârvulescu—Vrânești

Iutorcându-ne atențiunea asupra naturai, nu putem trece fără interes peste acé ființă, care se numește om. — Arătarea lui de la început, modul de desvoltare și rolul pentru care e destinat,

formeză contrastul cel mai esențial și în spiritul cel mai puțin scrupulos, încă se va naște dorința de a se interesa de o cestiune atât de importantă, care din timpurile cele mai vechi, a preocupat puterile intelectuale, le preocupă și în zilele noastre și le va preocupa în viitor. — Din toate aceste cercetări e constatat, că această ființă, în care providința a voit să concentreze tot esențialul său, ar fi espusă la peire din cele d'întâiu momente ale vieții sale, fără ajutorul altor puteri și prin é însăși, cu starea cé slabă, fără ajutorul necesar, nu s-ar puté împlini scopul, pentru care este creată. — D'aceea Providența a îngrijit ca pentru îndeplinirea acestui scop, să-î procure mijlocele de cari acesta are necesitate. —

Scopul, pentru care Providența a creat pe om, este de aréta prin el opera cé mai perfectă a lucrării sale, concentrând întrénsul spre desvoltare germenul puterilor din care se formeză tot ce este mai înalt, mai frumos și nobil; ca ast-fel această ființă perfecționată să predomine în univers, și să se foloséscă de tot ce există într'énsul. — In om providența a voit să arste puterea perfecționării, a bunei stări și a progresului. —

Dar, precum în celelalte lucrări din natură, puterea progresului, în desvoltarea sa, întâmpină și obstacole, tot ast-fel și în această ființă, deodată cu apariția acelor puteri, cari formeză binele, se naște inimicul lor, puterea de regres, adică réul. Și acest réu cu atât mai mult este de temut, cu cât el necombătut ia dimensiuni din ce în ce mai mari, până când copleșește toate bunele calități ale omului, rămânând stăpân peste densul. — Réul dar este acé cangrenă, care, necombătută de la început cu îngrijire, omórá și nimicește totul.

Când un scop atât de însemnat ca acela al creării omului, este concentrat într'o ființă atât de slabă la început; câtă îngrijire trebuie să aibă aceia, căroră omul debil este încredințat! Câtă muncă să depue, și câtă dibăcie, tactică și răbdare trebuie să aibă? câte lupte ca cu această ființă să mérgă la ținta arătată, adică „la perfecționarea puterilor intelectuale, morale și fizice“, făcând din é încă un partisan al binelui și un dușman, un luptător înfocat contra orî cărui réu !!

Din calitatea unei lucrări și din greutățile ce é presintă, inteli-

gența p^ote calcula și calitatea mijlócelor și cantitatea ajutorelor necesariⁱ spre a o s^ev^erși-

De aci putem conchide că omul inteligent, cult, singur este maestrul, care prin repartisare, să conducă t^ote lucrările din natură spre binele s^eu.

Și buna reușită în lucrarea luată asupra-și din acea repartisare, nu atârnă de la nimic alt, decât de la cunoștințele și aranjamentul acelei lucrări, în care să domn^es^că ordinea.

Ordo est anima rerum.— adică, ordinea (rînduiala) este sufletul lucrărilor, diceau cei vechi.— Când această ordine va domni în lume în total, atunci ómenirca va fi lipsită de miseria în care o aruncă lipsa de ordin și confusie.

Dacă ordinea este principalul motiv, după care se regul^eză totul în natură; dacă omul este maestrul, care, prin ordine, conduce t^ote lucrările din natură, nu este mai puțin adev^erat, că, pentru a fi competent de acest rol, se cer cunoștințe perfecte condițiunii sale, pentru care scop urm^eză a face cele mai amănunțite și esacte studii în materia, asupra căruia își eserează acest rol; condițiune neapărată pentru buna și perfecta reușită a scopului. Și pentru câștigarea acestor cunoștințe, el este dator a se folosi de t^ote mijlócele putincioase, netrec^end cu vederea nici unul cât de neînsemnat ar fi; căci, de multe ori o mică rană perde tot corpul, din cauza neatențiunii și lipsei de îngrijire cu care a fost tractată.

Când omul, în sarcina căruia este dată o lucrare simplă, are necesitate de cunoștințe, cum și de studierea acelei lucrări; cu cât mai gr^e trebuie să fie sarcina aceluⁱ, ce are asupra-și îndeplinirea și conducerea cu succes a unei lucrări atât de complicate ca aceea a educatorului, de la al căruⁱ mod de conducere atârnă s^orta întregii ómeniri spre bine sau spre rău.

În adev^er, nimeni nu se p^ote îndoii, că între cele mai grele lucrări este și aceea a educatorului, cea a ființei, care, prin influența sa, să facă asupra acelor încredințați conducerii sale, metamorfosa, schimbarea cé mai mare, formând pe omul perfect din animal; să fie celor încredințați lui farul înainte mergător pe dou^e căi spinóse și pline de pericole, pe cari să le curețe de ori-ce obstacole, spre a ajunge cu cortegiul s^eu la capătul lor,

unde strălucește aureola, ce trebuie să încununune pe adevăratul om, împodobit cu instrucțiune și educațiune și astfel perfectinat de mâna lui măiastră, să'l de societății spre a o folosi.

Precumpănescă ori-cine greutățile misiunii educatorului și apoi cugete la toate îngrijirile, ce trebuie să'l preocupe pentru prepararea terenului spre a pute merge fără șovăire, spre a nu-și trage ura celor conduși cu neîngrijire; mustrarea conștiinței sale că nu ș'a indeplinit datoria și disprețul omenirii, că i-a adăogat la relele ce o bântue dușmani pe acei, ce erau destinați s'o ajute și prin ré conducere au ajuns la rezultatul contrariu.—

Când cugetă cine-va la pozițiunea educatorului conștiincios, trebuie să recunoscă că această poziție îl obligă a se gândi cu multă seriozitate și maturitate la rolul ce'l are; trebuie să recunoscă, ca acest rol este cu atât mai greu, cu cât prezintă în sine cestiunile celor mai delicate. Și ori-cine va recunoște, că nu poate fi o cestiune mai delicată, ca aceia d'a sustrage din natură esența tuturilor părților bune, nobile frumoase și sănătoase și a le concentra într'o ființă atât de slabă; a îngriji de acel creer înconjurat de întunec, priimitor de superstițiuni și rele aplicări și a'l face luminat de rațele științei, întărit de convingerea adevărului, ridicat de la prăpăstia relilor; d'asupra căria atârna și dat pe calea binelui curățită de ori-ce piedică, ce l'ar face să'și schimbe direcția de la ținta arătată.

Dacă greutățile educatorului ar fi mărginite numai în această circumferință, totuși rolul său ar fi din cele mai principale și lupta ce poartă destul de gré, pentru a pute eși biruită fără multe sacrificii și fără a dispune de forțele intelectuale, morale și fizice, de care tot-d'aua trebuie să fie înarmat. Dar câte peripeții neprevăzute și ascunse de perdéua pasiunilor omenești, nu i se ivesc fără de veste în calea lui!! Cu câtă tactica și dibăcie trebuie să'și strecóre convoiul său printre șirurile dușmanilor intelectuali, morali și chiar fizici!! De atâtea ori cursele acestora, fiind puse în cale-i, el cu mare dibăcie trebuie să caute a le ocoli, când îi este posibil, a le face să dispară, sau a le sdrobi cu ajutorul forțelor sale ca acei dușmani prin cursele lor să nu pótă isbuti a'l prinde în ele, a'l face victimă și a'l sdrobi cu desăvîșire!—Pentru toate aces-

tea trebuie a îngriji ca armele sale, adică inteligența, să se perfecționeze, moralul să se ridice și fizicul să se întărească, ca astfel îmbunătățite să fie arme puternice contra orî-cărîr inimiçi. Dar pentru perfecționarea lor este trebuință absolută de materie, căci corpul omului compus din acésta, este locuința celorlalte puteri, prin urmare ca cu aceste puteri să prospereze, și locuința lor, adică corpul, trebuie bine întreținut, căci este știut că, într'o locuință slabă și în rele condițiuni, nu se vor găsi nicî odată locuitori, decât tot în astfel de stare; d'aceea proverbul latin dice: „In corpore sano, mens sana.“—Și mintea atunci pôte fi sănătósă, când este în stare bună, adică când dispune de tóte mijlócele trebuincióse pentru înmulțirea, îmbunătățirea și desvoltarea cunoștințelor căștigate prin teoria și practica, cu care s'a ocupat.

Mintea, ca orî-ce lucru delicat, are mai multe pretențiuni în aprovizionarea sa; é cere mai multe sacrificii pentru a progresa și mare parte din acele sacrificii aparțin materii; din cauza lipsei aceștia, adesea mintea cade în miserie, care crescînd merge pînă în punctul acela, d'a aduce mintea în stare aprópe primitivă, în care s'a găsit la începutul carierei sale..

Educatorul dar, trebuie să întrunească tóte acele însușiri, trebuie să dispună de tóte aceste mijlóce:

Și omenirea, pentru binele căreia el se străduéște, este datóre a-i da tot ajutorul necesar pentru ușurarea greutăților ce'l apasă, iar nu a-i pune felurite curse și pedici detestabile prin felurite manopere de descurajare, al căror rezultat to-d'auna este rău și omenirii și educatorului: Omenirii, căci se întârđiază, ba de multe orî se perde rezultatul așteptat din munca educatorului hărțuit, sau descurajat de astfel de manopere, etc., iar educatorului, căci astfel de hărțueli, descurajeri și pedeci îi sfărămă planul format în lucrarea lui, îi face munca zadarnică și îi perde mare parte din acel foc sacru; de care educatorul trebuie să fie încălđit.

Tóte aceste curse și pedici, și mai pre sus de tóte nedreptatea, nu trebuie să intervină din partea omenirii în misiunea educatorului, ci din potrivă omenirea să fie secundantul înfocat al educatorului în lupta, ce el susține, și scut de apărare con-

tra lovirilor îndreptate asupra lui, făcând să domniască dreptatea și adevărul, și astfel mergând mână în mână și uniți în această lucrare, pe cât de importantă, pe atât de gră și anevoioasă, siguri vor fi și educatorul de a simți bucuria în inima sa, că sămënța aruncată a dat rodul dorit, și omenirea, cu ajutoarele folositoare scopului pentru care este creată, s'au înmulțit.

Am arătat rolul, obligațiunile, greutățile și folósele educatorului și ale omenirii, cum și pedicile, ce sînt cauza acelor suferințe și cu mult regret trebuie să cunoștem existența lor; căci de vom ficsa atențiunea asupra educatorului nu vom fi lipsiți, de unele scene regretabile, unde el se presintă ca speculator al pozițiunii sale; ba ce este și mai trist, când vom vedé casuri până la degradare, ca, cu risicul omenirii, să caute a-si atrage numai el folóse materiale, dovedind prin fapte că este cu totul departe de misiunea ce are.

De asemenea nu vom întâmpina casuri mai înveselitoare în ce privește omenirea; căci și aci de câte-orî inima se va simți strângându-se de mâhnire; căci ochiul îi arată persecuțiunii din partea omenirii, contra educatorului devotat misiunii sale! Cu cât desgust trebuie să asculte de multe orî calomniile și nedreptele invinovățiri adresate educatorului harnic, de unele ființe, cari, cu cel mai drept cuvânt, se pot numi dușmani ai progresului și prin urmare dușmani ai omenirii întregi!

De câte orî educatorul bun se vede nu numai lipsit de încurajare, dar chiar descórajat tot de omenire?! Și tóte aceste rele, ba póte și altele, cari forméză pedicile în lupta educatorului, multe sau puține, ele există într'o parte și într' alta, și póte că acest rēu, ca orî-care altul, care progreséză cu mai multă ințelă decát binele, ar lua dimensiuni cu mult mai mari, dacá din când în când nu ar fi dat pe față și partisanii binelui și ai progresului nu ar lua mēsuri pentru stârpirea lui.

Așa dar, ca rēul să se nimicóscă și prin urmare ținte la care Provedința a îndreptat pe om, creându'l, să o póta ajunge, datori sînt și educatrul și omenirea să și cunoșcă misiunea lor, și unii și alii să aibă scrisă în inima lor decisiunea cé mai puternică pentru implinirea datoriilor, și ast-fel lum.nați de știință, sub scutul dreptății, vor merge cu pași gigancici uniți pe calea progresului la fericire.

Urmând însă pe calea opusă, vom aduce degradarea acelei înalte pozițiuni destinate nouă, vom capitula în lupta ce purtăm contra răului, și acesta câștigând tărâm lipsit de obstacole, va înainta cu înălță spre a ne coplesi, aducând cu sine toate consecințele desastrose, contra cărora nu vom avea dreptul nici a ne plânge, culpa fiind a noastră.

Sus dar să ridicăm inimile și uniți cu toții la luptă să înaintăm bărbătește, ca astfel să putem purta cununa biruinții, luminată de rațele culturii, ale moralei și ale buneii stări, căci prin acesta ne împlinim datoria și se esecută rolul important al educatorului și al omenirii.

Discursul pronunțat de D-l Dr. B. Constatinescu,

Cu ocazia distribuirii premiilor la fetele din Asilul Eterna Dómna, în ziua de 28 Iunie.

În No. 3 al revistei noastre, la pag. 118, am făgăduit să publicăm acest discurs, din care cititorii noștri vor învăța multe, fiind pronunțat de un bărbat special în ale școlii și în pedagogie.

1) „Domnule Director general“!

Serbarea școlară ca cea de astăzi este menită ca să ne reamintim încă o dată scopul ce urmăresce acest așezământ, și tot-de-o-dată a da o sémă publică despre ceea ce s'a putut căpăta ca rezultat real în anul expirat.

Institutul asilul „Elena Dómna“, care a ajuns în al 26-le an al existenței sale, nu are menire decât a răspândi lumina în popor și a da model de o educațiune mai îngrijită și mai perfectă, așa precum o vedem la popóarele culte. Cunoscută și probată prin experiență este maxima aceea, că poporul care are cele mai bune școli, acela este cel mai puternic și chiar dacă împrejurări de favorabile i-ar aduce pentru un timp óre-care ver-o nenoro-

1) Acest Director general e D-l Haret, care se afla de față.

cire, totuși mai târziu se ridică mai tare și mai glorios.

Ca să răspândescă însă adevărata lumină și să dea o bună educațiune, se cere ca învățătorul, ca promotorul acestora, să aibă în vedere ore-cari principii și împrejurări, fără cari or-ice lucrare a sa e zadarnică.

Educatorul firesc, precum și cel de profesiune cunosc foarte bine din practica de toate zilele, că timpul în care învățătorul are sub înfrîurirea sa imediată, tinerimea fragedă este pră scurt și că lupta sa, spre a produce un rezultat bun și dăinuitor, este foarte mare și crâncenă. Prejudiții sociale, datine și obiceiuri rele învechite sunt vrăjmașii cei mai neîmpăcați ai unei bune educațiuni. Învățătorul, cărui se încredințază tinerimea fragedă, trebuie să aibă tot-d'a-ună în vedere această, că scopul educațiunii nu poate fi altul, decât dezvoltarea armonică a copilului, spre a ajunge la perfecțiunea omenescă, dezvoltare fizică și intelectuală. A fi sănătos cu corpul, a fi ager cu mintea, a se inspira de sentimente nobile și frumoase, a fi iust în judecățile sale și a avea energia cerută în munca de toate zilele, acestea sunt bunuri, pe cari trebuie să și le însușiască cetățenul viitor.

Un prejudiciu foarte răspândit la noi este și acela, ca să-l dăm copilului încă de mic o mulțime de cunoștințe, să-l învățăm cât se poate mai multe limbi, chiar atunci când el nu cunoște încă limba maternă.

Relele, ce decurg din această direcțiune a educațiunii, le vedem în toate zilele. Punând pe copil să învete o limbă străină mai înainte de a cunoște bine limba maternă, nu facem alt, decât producem în spiritul său o confuziune vătămătoare dezvoltării lui intelectuale. Asemenea, când îl încercăm mintea copilului cu pră multe cunoștințe, producem atunci o educațiune superficială; neaprofundarea ideilor căpătate produce o incertitudine în cugetare și ca urmare firească o slăbire a voinței, așa, că îl face pe copil incapabil pentru orice ocupațiune serioasă în viață.

Se știe că dezvoltarea inteligentiei nu este îndestulătoare

spre a produce o cultură adevărată; dezvoltarea inimei, adică a sentimentelor nobile și frumoase, completează cultura solidă a omului. Omul inteligent însă, fără sentimente frumoase sau cu aplicări rele, nu poate să fie decât un rău cetățean.

Timpul nostru este o epocă, putem dice, mai mult a unei direcțiuni utilitare cu toate consecințele ei. Descoperirile de tot felul, raporturile dezvoltate între deosebitele națiuni, comerțul cel înteu nutrit. Ceea ce înalță spiritul preste lucrul vieții de toate dările, ceea ce este bun și nobil, venerabil și sacru a le imprima acestea în inima copilui, este o datorie imperioasă a învățatorului.

Tinerimea noastră trebuie să învețe, că puterile morale ale sufletului omenesc depind de legi eterne și că acestea nu se pot călca de nimeni, fie de către unul din noi, toate acestea favorisază această direcțiune, care de ordinar se numesce practică. S'a observat însă, că acele popore, cărora li s'a dat exclusiv această direcțiune, nici odată nu au putut produce ceva înalt și durabil pentru posteritate și din contra, dupe ce au ajuns la o prosperitate ore-care materială, au început să decline și peirea a fost efectul final. Bunurile materiale, în adevăr, ne asigură traiul de toate dările, dar mai presus de acestea educatorul este dator să și îndrepteze privirele sale și spre scopuri ideale. A se entusiasma pentru tot ce este înalt, frumos și sublim, a și sacrifica averea și viața pentru binele obștesc, iată bunuri la cari săl învățăm pe copil să tindă în viața sa.

Timpurile noastre, fiind o epocă de sbuciumări sociale, se cere, ca generațiunea actuală să se oțelască încă din frageda vârstă întru împlinirea riguroasă a datoriilor către Dumnezeu, către tron, către sine și către aprópele săi, dându-i o cultură solidă morafă, spre a pute rezista tutulor ademenirilor înșelătore de corupțiune și răsurnări sociale.

În adevăr, școla nu poate să realizeze scopul ultim al educațiunei, ci numai pregătesce frageda generațiune spre a'l realiza, dându-i o direcțiune sănătoasă.

Acestea sunt adevărurile și principiile, de care se inspiră elevele ce se aduc în acest institut și cari sunt menite a deveni prôpagatôrele acestei idei în poporul românesc.

În ceea ce privește acest institut, vă putem asigura, D-le director, că, atât efevele cât și corpul didactic, s'au silit din toate puterile săși împlinască datoriile lor. Efectele nouilor dispozițiuni ale guvernului D-voste s'au simțit într'un mod bine făcător.

Ast-fel din 430 eleve, cari au frecventat școla primară și normală ale Asilului, s'au promovat numai 309, rămânând corigente 70 și repetente 41, între cari întră și 14 eleve bolnave. Dintre cele 12 absolvente: una a fost bolnavă și numai trei a putut isbuti să capete diploma de maturitate. În ateneul Elisavetan saū secțiunea picturei au urmat 5 eleve; iar în aceea a atelierului 9 eleve.

Ceea ce institutul nostru pôte produce, acesta s'a dovedit prin fapte la concursurile din vara și tóamna trecută, unde elevele Asilului s'au măsurat în luptă cu bachelareatele și absolventele altor școli secundare și au eșit victorioase chiar la catedrele de cursurile secundare Drepturile de cari se bucură până acum acest institut, vedem că au început a fi contestate de unele jurii examinatóre la cari s'au presintat elevele Asilului ca concurente. Avem încrederea că aceste pedicți atât de jicnitóre pentru prosperarea acestui institut vor fi înlăturate în curând.

Dați-mi voie, D-le director, ca cu această ocasiune solemnă sa vă rugăm a fi interpretul sentimentelor de recunoștință ce animază atât pe eleve cât și pe întregul corp profesoral către M. S. Regina, patronesa acestui institut și tot-de-o-dată a o asigura că și pre viitor corpul didactic al Asilului se va sili din toate puterile săși îndeplini datoriile ca și până acum și ast-fel a merita înalta sollicitudine atât a Majestăței Sale cât și a înaltului guvern de care s'a bucurat până astăzi.

Trăiască România !
 Trăiască M. M. L. L. Regele și Regina !
 Trăiască înaltul guvern și D. ministru al instrucțiunii
 publice !

Metodologia pedagogică

Cum trebuie să facă profesorul clasă cu școlarii?

DISCIPLINA (1)

Vrei s'ai liniștea trebuincioasă, când faci lecție ? Vrei ca atenția tuturor școlarilor să fie ațintită la aceea ce spui ? Vrei în fine ca disciplina să domnească în clasă în timpul lecției ? Ei bine, atunci la cele recomandate pînă aci, trebuie să mai aibî în vedere încă următoarele.

Intâiu că firea omului și mai ales a copilului este pornită mai mult spre petrecere, spre distracție, decât spre muncă ;

Al doile că școlarii nu numai că nu caută, că nu voesc atenția nici respectul, ba încă profită de toate ocaziunile ca să nu fie atent și să facă câte ceva contra respectului cuvenit;

Al treile să nu se uite că cu toate mijlocele întrebuițate și chiar cu totă bunavoință încordată a școlarilor, atențiunea, luarea minții a lor nu se poate prelungi la cei mici peste 15 sau 20 de minute, și la cei mari peste trei pătrare de oră.

Urmarea acestor observări este, ca învățătorul bun să se conducă așa, în cât să nu le pîrdă nici odată din vedere ; de aceea când profesorul vrea ca luarea aminte a tuturor școlarilor să fie ațintită cu totul la lecția ce le face, atunci este bine să se sue în catedra sa, de unde poate cuprinde cu vederea pînă la cel din urmă școlar, așa în cât el să pîtă privi în ochii copiilor și aceștia în ochii lui. Când dascălul însă face exerciții, atunci

1) Veđi numărul precedent.

se p^ote plimba, ba chiar trebuie să se plimbe, prin clasă în sus și în jos ; dar nu trebuie să p^{er}dă din vedere că aceste plimbări înlesnesc slăbirea atenției și ispitesc pe copiii să vorbească; — că, în aceste duceri și înt^orceri ale învățatorului, unii școlari p^ășesc momentul, când el se află la celalt cap al clasei ca să nu se mai ocupe de carte.

„Un mijloc f^orte bun pentru dobândirea disciplinei este încă interesul ce dascălul dă lecțiilor sale. El p^ote impune tăcerea, dar e mai bine s'o câșt^{ig}e fără s'o impună. Spre a isb^uti, trebuie să varieze formele lecțiilor sale, trebuie să frământ^e în tot felul subiectul lecțiunii. Cum o va put^e face el, dacă învață dupe carte ?“

„O carte bine lucrată este și trebuie să fie un ajutor, darnic mai mult decât un ajutor. Dacă înainte de clasă, dascălul își aruncă ochii pe é, îi estrage substanța, și-o apropiază, atunci este bine ; dacă, din contra, el se ține de carte ca orbu de gard, dacă cartea vorbește în locul lui, atunci vaⁱ de bieții școlari ; căci dascălul face bine lecția, când o știe pe deplin și nu o știe bine, decât când nu mai are nevoie de carte. Numai când învățatorul va fi astfel preparat, sc^ola va merge bine, elevii vor progresa ; pe când, dacă în locul învățatorului vorbește cartea, atunci inițiativa p^{ie}re, mintea se îngroșă, căldura și viața p^ărăsesc pe dascăl.“

Pentru ca să ajungă cineva profesor, trebuie să aibă mult mai multă învățatură, decât i se cere să pred^e scolarilor seși. Cu t^ote acestea, dascălul bun își prepară lecțiile înainte de a intra în clasă ; caci nici o lecție nu este uș^oră de făcut orcât de încep^otoare ar fi ; ba încă este mai gre^u a face lecții cu școlarii încep^otori decât cu de cei mai înaintați. A face lecții bine este una din artele cele mai delicate, care p^ote face din ce în ce mai mult progres. Adev^{er}atul dascăl bun nu e nici odată mulțăm^{it} de sineși : el simte că p^ote face tot mere^u mai bine și se trudește fără încetare pentru ac^{es}ta. Resplata, bucuria lui suflet^oscă, este nemărginită, când simte că a isbutit să pună pe fiecare și mai multă regulă, mai multă lumină, mai multă simplitate, mai mult interes. Preocuparea de a face mai bine îl urmărește mere^u dupe facerea clasei și-l conduce cu timpul din

progres în progres. Dascălii cari nu voesc să se prepare cad în rutină, ceea ce este nenorocire mare pentru școlarii încredințați lor.

Vioristul fără vioră nu prețuește nimic. Profesorul prost fără carte de asemenea nu poate face lecție, pe când cel bun care are grijă să se prepare pentru fie care lecție înainte de a intra în clasă, n'are trebuință să ia cartea în mână, când se află în fața școlarilor. Adevărata carte folositore pentru școlarii, trebuie să fie învățătorul; căci cartea tipărită sau scrisă are numai o formă rece, fără viață, neschimbată ca o statuie, pe când lecțiile trebuie să fie variate și pline de viață; ele trebuie să fie pe rând serioase sau vesele, nobile sau prietenești, să găsească întorsături, imagini și comparațiuni noi, pentru ca să fie înțelese de toți și pentru că să pătrundă în mintea tuturor.

Dintr'un rău izvorește un alt rău. Așa din *rutina*, din robia cărții, pentru dascălal cădută în această stare derivă neputința de a cuprinde mai multe lecțiuni, a le contopi într'una singură care să le resume și să le înlănțuască. De aci un învățământ tăiat în bucăți, fără legătură, fără urmare și fără trainicie; un învățământ fără lumină și fără scop, care pare că finește cu fie care lecție spre a începe cu următoreea; de aci lecții cari se suprapun și nu se lipesc. A pune numai pietre unele peste altele, asta nu va să țiece a face o clădire; a aranja grindii unele lângă altele, nu va să țiece a forma o căprioră. „A instrui va să țiece a clădi, și pentru a clădi, trebuie a cimentă, a lipi și a a îmbrăca grindile. Afară de acestea, cu cât înaintează clădirea, este bine a o privi când și când din depărtare, pentru a judeca despre planul ei, pentru a vedea ce s'a făcut și ce mai rămâne de făcut.“

Așa dar pentru ca un învățător să facă bine clasă și să țiece disciplină, afară de învățatură, trebuie să aibe bunătate, veselie și răbdare, să posede arta de a întreba și a interesa pe copii, de a influența în bine cu prezența persoanei sale și de a da viață lecțiunilor lui. Dar acestea nu sunt totul: căci precum la un ospet nobile, pre lângă toate mâncările hrănitore, se mai dau ore-cari consumațiuni delicate, cum sînt unele mezelicuri, saharicale, etc.. tot așași la ospetul cărții, la facerea lec-

țiilor, afară de acele spuse pînă aci. se mai cer și ore cari mezelicuri, de cari copii aū mare slăbiciune. Acestea sînt istoriôrele, povestirile.

În adevăr, cînd copiii sînt mici numai spuindu-le istoriôre numele îi țin liniștiți, potolesc nerăbdarea lor și-i opresc din plâns. Cînd sînt mai mari, ar părăsi prăjituri și orice lucru de mîncare numai s'asculte istoriôre curioase.

De acea un învățător bun este dator să se deprindă de timpuriu a povesti; căci, de și nu toți aū darul de a povesti istoriôre, dar or-cine știe că povestirea este o artă și ca or-că artă, e pôte fi învățată, mai mult sau mai puțin bine de or-cine—și va bate capul cu é.

Că arta istorisirii este un isvor roditor pentru școlă și mai ales pentru școlă începătoare nici nu mai pôte fi vorbă.

Cu o istoriôră bine povestită poți distra, poți amusa, repausa și dispune pe copii pentru învățatură; cu istorisirea poți să faci tot ce vrei cu ei, poți să-i dirigi or în cotro ai vré; cu o povestire poți opri tôte limbile copiilor, tôte mâinile, picioarele, poți fixa tôte mințile lor și ochii, îi poți liniști și potoli ca prin farmece: „arta narării este deci puterea făcătoare de minuni pusă la dispoziția dascălului“.

În cursul unei zile se înfățișează mai multe ocațiuni, cînd povestirea unei anecdote, unei istorii pôte fi folositore, și viața școlară este bogată în întîmplări cari provocă, cari cer chiar o istoriôră, o poveste.

Se înțelege că nu trebuie să facem escesul de a petrece ôra de clasă înșirînd la povești; ele trebuie să fie numai o complinire sau o recompensă or o repausare. Dascălii sînt datorî deci să se aprovizioneze cu istoriôre de tot felul: serioase și g'umețe, triste și vesele, scurte și lungi,—să profite de citirile lor dîlnice pentru ca să-și adauge și să-și renoască aprovizionările de felul acesta.

În privința folosului ce pôte trage școlă din istorisirii, D-l. A. Vessiot povestește casul următor.

„Eram tîner încă, dice D-lui, și eram profesor într'un oraș „din partea de mîdă-și a Franței. În orele libere, mă pusesem „să citesc *Oberon*, frumosul roman al lui Wieland. Acéstă carte

„mă interesa foarte mult. Imi veni în minte ideia de a împărtăși și școlarii mei din plăcerea ce simțiam și într'o zi, când eram foarte mulțumit de ei, mă pusei să le povestesc romanul meu. Pe dată băgai dă seamă că și lor le plăcea foarte mult.

„Atunci, întocmai ca foiletoniștii, cari voese ca cititorii să dorască și mai cu seamă să cumpere numărul următor, tăiai povestirea mă într'unul din punctele cele mai interesante: o ne-mulțumire se produse între micii mei auditori, dar le făgăduii că voi reîncepe firul povestirii, de 'ndată ce ei vor merita. Cu cartea *Oberon*, făcu-i minuni și pentru că această poemă vi-tejescă este un șir neîntrerupt de întâmplări unele de cât altele mai extraordinare, astfel în curs de mai multe luni ținui pe școlarii mei într'o ascultare absolută, fără să fiu nevoit a recurge la alte mijlăce: *Oberon* întreținea sau deștepta zelul; *Oberon* mănținea disciplina; căci dacă vr'un neastempărat ar fi cercat să turbure liniștea, conșcolarii lui de teamă să fie lipsiți de *Oberon*, îi aruncau căutături cari-l amuțiau“.

Concluzia este că Institutoria denorașe și deasatelusă învețe a istorisi.

Sfatul nostru este ca or-ce dascăl să citescă și să recitescă de mai multe-ori acest studiu (început din No 2, anul II al revistei noastre), căci este resumatul științei pedagogice și al experienței unui bărbat ca D-l Vessiot, relativ la facerea lecțiilor.

Eniu Băltănu.

ȘCOLELE ȘI CONSILIUL GENERAL DE INSTRUCȚIE

Iată concluziile proiectului comisiei de șapte, aleși din sinul consiliului general de instrucție :

1) Reabilitarea învățământului privat, recunoșterea lui prin lege. Elevii preparați în particular nu vor mai trece examenul înaintea comisiunilor speciale.

2) Proiectul de lege să se întindă și asupra școlilor speciale, ca : școle de comerț, de agricultură, de bele arte, seminarii, etc.

3) Conservarea consiliului general de instrucție, dar modifi-

cat. El va fi compus din 48 membri: 1 din partea universităților, 12 din partea învățământului secundar, 6 din partea învățământului primar urban, 4 din partea învățământului rural, 2 din partea școlilor normale de institutori, iar restul din partea școlilor speciale. Membrii consiliului vor fi aleși *direct* de corpurile respective.

4) În serviciul inspecției prevede un inspector cu reședința în Iași și unul cu reședința în București.

Învățământul gratuit numai pentru Români. Străinii vor plăti 10 lei pe an pentru școla primară și 50 lei pentru școla secundară.

6) O școlă primară la 40 familii, nu 40 de copii de școlă, ca în proiectul d-lui Sturdza.

7) Admite rotațiunea anuală, iar nu trienală ca în proiect.

8) Admite femeile ca institutore la clasă I-a primară.

9) Admite numirea profesorilor prin concurs, și anume pentru învățături se va constitui în fie-care județ o comisiune compusă din revizor, 3 profesori secundari, un profesor de școlă normală sau în lipsă un institutor. Pentru institutori vor fi 4 comisiuni în București, Iași, Craiova, Galați, compuse din 2 profesori de liceu cursul superior și 3 profesori de școlă normală și care va funcționa între 15 Iunie și Iulie. Pentru profesorii secundari un juriu de 3 profesori aleși de facultatea respectivă. Candidații vor fi înscrși în ordinea notelor și vor opta pentru locurile vacante după ordinea de clasificare.

10) Judecata de către profesori de un grad superior, iar nu de un tribunal special, ca în proiectul D-lui Sturdza. Drept de recurs care poate aduce casarea hotărîrei și trimiterea la un alt juriu.

11) Păstrează în liceu limba italiană, economia politică, dreptul administrativ, psihologia, logica și morala pe care le introduce pînă și în școlile de comerț.

12) Pune pretutindenea descentralizarea în locul centralizării din proiectul ministerial. Conservă conferința școlare atribuțiunile legii din 1864, reducînd foarte mult autoritatea directorului, pe care proiectul d-lui Sturdza pune totă baza.

13) Se pronunță contra liceelor model din proiect cu elevi numai interni. Ridică numărul intențrilor la liceele existente la 150 și admite internate chiar la gimnaziile unde numărul elevilor veniți de la țară va întrece 40.

14) Admite 2 facultăți de teologie.

15) Conservă școalele normale superioare cu un curs de 4 ani,

16) Profesorii universitari sunt împărțiți după sistemul francez în agregați și titulari. Agregat devine după un concurs înaintea unui juriu de la cea-l'altă universitate, iar titular din agregat prin alegerea facultăței respective.

17) Onorariul fix iar nu după ore. Profesorii de liceu și seminar, curs superior, vor avea 400 lei pe lună și cei de gimnaziu 350 lei: cei de universitate: 700 titularii, 500 agregații, 400 maestrii de conferință, toți cu dreptul de a avea 2 catedre cu léfa întregă cu gradația pe amândoué lefile: iar învățătorii toți 90 lei pe lună.

NB. Acestea sînt numai niște propunerii; deci nu se pot considera ca rezoluțiuni. Rămâne la hotărîrea camerelor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Notițe istorice

*asupra școalelor din orașul Giurgiu și județul Vlașca
de D-l I. Boldescu*

În No. 2, la pagina 89 a revistei noastre, am promis cititorilor noștri să facem o dare de sémă asupra acestei cărțișóre, dar din împrejurările cunoscute lectorilor, iată că de abia acum ne împlinim acéstă promisiune. Mai bine târziu decât nică odată.

Dacă privești din trecét acéstă cărțișoară, ești ispitit să te pronunți cu dispreț în privința ei; dacă o citești însă ca luare aminte, constăți numai decât că asemeni cărțile prețuesc mai mult de cât deci și sute de volume mari, legate frumos și poleite, cari se ved aședate în bibliotecile bogaților.

În adevăr, citind această cărticică, nu numai că-ți satisfaci nobila curiositate de a cunoaște ceva din trecutul țării și de a asista la redeșteptarea Românilor într'un colț al Patriei, dar într'unul din acele colțuri cari au fost mai mult bătute de vântul relei sorte.

„Știut este, dice D-l I. Boldescu, că județul Vlașca și mai cu „sēmă Giurgiū, capitala lui, a suferit mai mult decât oricare „alt județ din țara românească de năvălirile Turcilor, așa că „Giurgiū și împrejurimea lui, de la 1416 pînă la 1828, a fost „mai mult sub ocupațiunea Turcilor, decât a Românilor, și din a- „ceste grele întâmplări, înființarea școlilor românești, datéză în „Vlașca numai cam de pe la 1830.“

Carticica D-lui I. Boldescu tractéză *anteiū* despre Școlele publice de băieți din Giurgiū; al doile despre Școlele publice de fete din Giurgiū; al treile despre Gimnasiū: al patrule tractéză despre Școlele particulare de băieți și de fete și în sfērșit în al cincile loc tractéză despre Școlele rurale din județul Vlașca.

Intăia școlă românească în Giurgiū, a fost o școlă particulară, deschisă, la 1830, de dacoalul George, care învățase carte în mănăstirea Cernica.

În această școlă copii, în număr de 30 pînă la 40, învățau: scrierea, citirea și regula bisericeii.

Școlele publice de băieți, în Giurgiū, încep, în anul 1832, când veni în Giurgiū dacoalul Simonide, unul din școlarii lui G. Lazăr. 1) Astfel că întăiul profesor public în Giurgiū a fost Simonide, care însă după 2 ani, la 1834, s'a mutat la Pitești și în locu lui fu adus, în Giurgiū, Toma Serghiade, tot un școlar de al lui Lazăr; dar și acesta fu mutat la Craiova, aducându-se în locu Scarlat Turnavit care, după șese ani, fiind trimis la Buzeu, fu numit în Giurgiū profesor repositul Zaharia Boerescu (2)

„În timpul profesorului Zaharia Boerescu, numărul școlariilor „s'a înmulțit asfel, în cât un singur profesor nu mai era îndestulător, de aceea s'a mai numit și un al doile profesor, Damian Dușulescu.“

1) Cititorii noștri cari vor să știe ceva despre G. Lazăr și au de cât să citescă viața lui la pagina 485 din anul I al revistei noastre.

2) Acesta a fost în urmă profesor la seminarul de Argeș și la cel din București.

Din cele șise pînă aci, vede orșicine pe de o parte că eforia școlilor de atunci se ocupa bine de școle, iar pe de alta că profesorii atunci nu se bucurau de nici o stabilitate; erau neîncetat mutați dintr'un loc într'altul.

Mișcarea Românilor spre luminare, s'a făcut mai cu sēmă de Domnul Alexandru Ghica.

În adevăr, „la 1834, retrăgându-se oștirile rusești din principate, s'a numit Domn în țara românească, nemuritorul principe Alexandru Ghica, care înființă mai ântăiu școle publice în toate orașele și târgurile; apoi, pe la 1837, înființă școle în toate satele pînă în cele mai mici cătune; așa că acest domnitor cu drept este privit de toți ca ântăiul intemeitor al școlilor românești, dupe nenorocita epocă a fanarioșilor.

Nenorocire însă că acest avânt de luminare fu întrerupt la 1848; căci mișcarea națională, din 11 Iuniu 1848, făcu ca țara să fie ocupată de oștirile rusești și turcești cari veniseră să năbușescă revoluția.

Acastă ocupațiune a principatelor de oștirile streine-a atras după sine și închiderea școlilor; astfel că toate școlile din țară au fost închise și nu s'au putut deschide decât la 1851 și atunci mai numai la orașe. La sate în genere, școlile s'au deschis tocmai în timpul cămăcămiei lui Alexandru Ghica, la 1857.

„După redeschiderea școlilor, la 1851, s'a numit în „Giurgiu, dascăl la școla de băieți, reposatul Vasile Dumitrescu, care s'a permutat la Caracal și în locul s'a numit Mateiu Tomescu.“

În 1860, școla primară de băieți din Giurgiu avea 4 clase cu trei profesori; iar, la 1864 desființându-se eforia școlilor și școlile trecînd sub administrația Ministerului instrucțiunii publice, școla primară de băieți din Giurgiu primi 4 dascăli și număra 284 de școlari.

Înmulțindu-se numărul școlarilor, la 1865 s'a mai înființat o școlă sucursală cu clasa I, la care în 1872 s'au mai adaus clasele a II și III avînd această din urmă de profesor pe D-l Angel Banu.

În 1877, școlile după marginea Dunării au suferit mult și chiar au fost închise de la sfârșitul lui Aprilie pînă la luarea Plevnei, 28 Noembrie 1877; dar cele din Giurgiu au suferit și mai mult, căci palatul școlilor de băieți, zidit la 1868, fiind ciuruit de bombele dușmane, școlile s'au deschis tocmai la 25 Aprilie 1878, și atunci numai școla No. 1; școla No. 2 s'a redeschis la începutul lui 1879, iar clasa III a acestei școle tocmai la începutul anului școlar 1879-80, avînd de profesor de Dl. Ion Boldescu.

La 1882 s'a înființat și clasa IV la această școlă No 2, la care s'a înaintat Dl. I. Boldescu, așa că astăzi, în locul școlii publice din Giurgiu, deschisă de Simonide, la 1832, c'un singur dascăl și cu vr'o 35 de școlari, funcționează două școle primare complete, cu 8 dascăli și cu 607 școlari (Acestea le scria Dl. Boldescu în Decembrie, 1884).

Aci nedomirirea mă oprește în loc; căci nu-mi pot explica, cum se face că școla No. 1, mult mai veche de cât ce de a doua, s'aibe numai 266 de școlari, în 1883-84, pe când școla No 2 mai nouă, mai puțin cunoscută, s'aibe 341 de școlari!

Póte că Dl. Boldescu și colegii săi au metódă, de ore-ce la școla D-lor se grămădesc astfel copiii.

Programa școlilor primare urbane și salariul profesorilor lor s'a schimbat neîncetat. Astfel la început programa cuprindea: scrierea, citirea, rugăciunile, puțină gramatică și geografie, pré puțină istorie națională; din aritmetică numai numerația și cele 4 lucrări cu numere întregi. La 1857, programa acesta s'a mai completat, dar numai la 1865, s'a făcut o programă regulată și bine întocmită. Programa însă din ziua de astăzi s'a făcut în 1878.

În 1864, la desființarea eforiei școlilor, Institutorii din Giurgiu erau plătiți astfel: pentru clasa I cu 400 lei v. pe lună

II	"	600	"	"
III	"	650	"	"
IV	"	700	"	"

La 1872, Ministrul Tell reduse salariul tuturor instiutorilor din orașele României la 200 lei noi pe lună, afară de cel de clasa IV căruia se dade 250 lei noi lunar.

Legea școlilor, din 1865, prevedea la art. 387 îndoirea lefii tuturor profesorilor, dupe serviciu de 12 ani; însă acest folos li s'a dat numai de la 1878 încóce de către Dl. Ministru G. Chițu, prevădând un adaus de 25 la sută la lefii profesorilor cari aveau 12 ani de serviciu.

Dar acest adaus nesatisfăcând cerințele legii, în 1883, s'a votat legea de gradație care a regulat salariile în modul următor.

Salariul institutorului de orice clasă va fi de 225 lei lunar.

Dupe un serviciu de 5 ani de la numirea provisorie, institutorul primește ca gradație 15 la sută; după 10 ani primește 30, dupe 15 ani—45 și dupe serviciu de 20 de ani primește o gradație de 60.

Însă această lege s'a aplicat numai în privința gradației, salariile rămâind tot cele fixate de Ministrul Tell.

Astăzi statul plătește celor 8 institutori din Giurgiu 25,170 lei noi pe an, dimpreună cu gradația.

Amândouă școlile primare de băieți din Giurgiu se află în acelaș local, ceea ce este mare greutate pentru școlarii cari locuiesc la mărginile depărtate ale orașului. De altfel, localul este foarte frumos, zidit în 1868 de orășeni.

Școlile primare de fete din Giurgiu

S'au înființat mult mai târziu de cât cele de băieți. Antăia școlă publică de fete, în Giurgiu, s'a deschis din fondurile Brâncovenești la 18 Maiu, 1861.

Școlile publice de fete, în București, se înființaseră ceva mai nainte și treptat s'au făcut asemeni școle în toate orașele de casa Brâncovenu. Aceste școle erau niște semi-internate unde școlărițele nu eșiau din localul școlii totă ziua, căci mâncarea la prânz o aveau de la școlă, dată gra-

tis tot de Brâncovénu, dupe cum se urmăzeă și pînă în ziua de ađi, la școla Dómei Elisaveta Știrbei, dupe calea Rahova, în București.

„Trebuie să notăm însă că mai înainte de înființarea școlilor publice de fete; fetele, din Giurgiu, învățau carte, parte la școlile particulare împreună cu băieții, parte în casele părinților, unde li se da lecțiuni de profesori particulari.

„Personalul didactic cu care începu școla de fete, înființată de Brâncovénu în Giurgiu, se compunea din o profesore de literă și directore (D-na Carolina Dumitrescu), un profesor de studiu (Dl. Ang. Banu) și mai târziu de un preot, profesor de religie. Numărul elevilor era de 65.

„Școlile de fete s'au întreținut de Brâncovénu pînă la 1864, când luându-se de stat averile Brâncovenestii, școlile de fete s'au trecut în budgetul statului, când populația școlii era de 126 de eleve“.

„La 1869, s'a mai înființat o școlă sucursală cu clasa I; iar la 1872, Ministrul Tell a completat în Giurgiu două școle primare de fete cu câte 3 clase și câte două persoane la fiecare. Ministrul Chițu însă, în 1878, a înființat încă și clasa IV.

„In anul 1884, aceste două școlile au avut împreună 356 de eleve.

„Programa de astăzi datază din 1878.

„Salariul institutórelor la 1864 era de 300 lei vechi pe lună pentru clasa I, de 400 lei pentru cl. II și de 500 lei pentru cl. III.

„Prin budgetul de la 1872, salariul institutórelor, s'a făcut câte 200 lei noi lunar.

„Gradația este aceeași ca și la institutori.

„Statul plătia, în 1884, școlilor de fete din Giurgiu, 20,760 lei pe an pentru 7 institutóre și gradația la 5 din ele.

„Localurile școlilor de fete din Giurgiu sînt case ordinare, din cari una e proprietatea Comunei și alta e cu chirie, 940 lei noi anual“.

Cam acesta este în scurt, dar în scurt de tot, copriusul cărtișorei D-lui Boldescu, în ce privește școlile primare publice din Giurgiu, rămâne să vorbim în numărul viitor despre celelalte părți ale ei.

Redacția.

Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți oameni mari.

Să distingem bine, ca, dacă voim a cultiva inteligența și caracterul femeilor în interesul prosperității omenirii, trebuie să avem în vedere fericirea femeii și prin é fericirea omenirii.

Smiles.

O mamă bună este un cap de operă al naturei.

Gretry.

Ne ocupăm cu cé mai mare activitate ca să umplem capetele elevilor cu tot ielul de fapte științifice și istorice, în cât nu ne mai rămâne timp ca să ne ocupăm de caracterul lor.

X.

Educațiunea, deprinderea cu lumea, circumstanțele și fortuna nu schimbă caracterul, ci numai îl desvoltă și îl modifică.

La Bruyère.

Se cuvine a citi cine-va spre a se instrui, spre a se corige și spre a se consola.

Cristine.

Morala ne învață a modera pasiunile, a cultiva virtuțile și a înfrânge în noi viciul.

X.

Adevărata religiune a familiei este aceea care se traduce printr'o bună și solidă educațiune pentru copii.

Un filantrop.

In perfecțiunea caracterului zace supremul motor al educațiunii morale.

I. S.

Orî-ce educațiune a familiei trebuie să aibă de object

familia și mai cu seamă pe copil. Această este funcțiunea de căpetenie.

Dr. Thulié.

Cugetarea e viața spiritului.

X.

Memoria, ca și cărțile ce sînt acoperite de pulbere, cere a se desfășura din când în când; cată, ca să dicem ast-fel, a-î scutura toate foile spre a le afla în stare bună la nevoie.

Seneca.

Știința este făclia care luminează în întunericul ignoranței.

X.

Cărțile sînt pentru suflet ceea-ce nutrimentul este pentru corp.

Saint-Evremond.

Să ne înălțăm gândirea și să muncim, pentru că neatîrnarea ne va întinde brațele și memoria ne pronunță numele.

X.

Obrasicului să-i dai peste mână, limbutului să nu-î răspunzi și prostului să-i dai *lumină*; căci toți îți vor mulțami.

X.

Memoria nu se poate desvolta, înainte de a se fi pus și rațiunea în mișcare, ceea-ce nu se poate face într'o etate pré crudă; și ar fi contra naturii de a o încărca cu fapte, pe care inteligența nu le ar pute înțelege.

Rousseau.

Institutricele sînt mai bine dotate de natură, de cât bărbații; spre a dirige, spre a instrui și mai cu deosebire, spre a educa junele fete, inspirându-le moravuri și sentimente femeiesci.

Overberg.

Educațiunea, care se ocupă numai cu cultura sentimentelor și a caracterului, devine, în acest sistem, unul și acelaș lucru cu instrucțiunea, care se ocupă de impresiuni și de idei; căci sentimentele, caracterul și ideile se nasc unele dintr'altele.

Benecke.

Culese de *Christ. Ștef. Reverénu.*

CURIER BIBLIOGRAFIC

A Be Ce darele nóstre

Ar fi să sporim vorbe, când am scrie in acest loc despre aceea, că manuale didactice bune sînt tot atât de necesare pentru inaintarea culturii și înlesnirea de a învăța pe popor carte ca și cum sînt de necesariî învățătorii bunî!

Cum stăm cu învățătorimea, nu vom discuta aici. Fiește care dintre noi știe și slăbiciunile și ranele acestuî corp, pre cum știm tot de odată și isvorul acelor slăbiciuni și rane.

Vom întreba numai: *cum stăm cu cărțile didactice? Care este scopul acestor cărți?! Și cărțile ce avem, coreșpund óre scopuluî. pentru care anume sînt scrise?!..*

Cum stăm cu cărțile didactice, aceea o putem ști, dacā am urmărit în anii aceștia din urmă mișcarea literaturéi didactice de pe la noi.

Am văđut, cum în anul trecut, când cu venirea d-luî Sturdza, la afacerea școlelor, s'aũ oprit o mulțime de manuale, întrebuintate până atunci de decîi de anî, sub cuvênt că nu sînt bune.

Fórté bine! Așa și trebuie, ce nu e bun—sā pérā!

Putem vedé și aceea, cum dé atunci încóce iar apar la cărți didactice, pre cum apar ciupercile după plóie..

Vor fi óre aceste cărți mai bune?

Sā ne ocupām de întrebarea acésta, însă după ce vom respunde mai nainte la celelalte doué de sus.

Scopul unei cărți didactice póte fi orî să înlesnéscā mersul învățaturei din școlā, un fel de rēzām orî ajutor pentru învăța-

tor așa dicând,—ori la cel mai rar (cel puțin rar ar trebui să fie) caz să servescă de conductor unui învățator începător ori a celorla dintre învățătorii, cari nu se simt încă destul de tari și vërșați în ale artei învățătorești de a merge singuri.

Sint ore cărțile noastre didactice scrise în acest înțeles?!.. Corespund acestea scopului pentru care anume sint scrise?!..

Cărțile eșite acum mai de curând de sub tipar—sint ele mai bune?!

Cu cé mai deplină convingere putem răspunde cu nu la aceste întrebări.

Căci numai foarte, dar foarte puține dintre cărțile noastre didactice pot sta înaintea unei critici mai serioase; mai multe dintre ele s'aun scris iac așa: ori din punct de vedere al câștigului, ambițiunii, ori că a vëdut autorul că a lui va fi și cé mai bună și cé mai ré carte... Serăcia dar de cărți, iar nu talentul cri chemarea a îndemnat pre cei mai mulți să serie cărți!... De aci lipsa de serioșitate, dacā nu de sistem ore care în cele mai multe cărți didactice... De aci ignoranta, ușurinta chiar în scriitorii... Cei mai mulți gândesc că au făcut deja carte,—lucru mare,—când a tipărit o câte-va sute de foi la începutul cărora a pus apoi uite așa pe apucate, o prelață obișnuită și cunoscută lumii din altă carte, căci mai tôte sint scrise după un calapod, numai termenii se schimbă: la cele de geografie munți și dealuri, citare din Reclus ori alt autor de geografie, la cele de istorie, popóre și obiceiuri, citare din Curtias, Mommsen etc, la cele pedagogice noțiuni, idei,—spărieturi cu Lindler, Derbal ori Herbart,—paradă de vorbe remâne însă la tôte aceeaș: îți promite ceriul și marea cu sarea și când colo te pomenești cu nimica tótă!

Ar trebui însă ani de zile, dacā omul ar voi să se ocupe cu tôte aceste manuale în deamăruntul.

Noi, nici scopul nu'l avem de ne ocupa cu câte cărți tôte, și n'avem nici timp nici spațiu de a face acésta.

Ne vom ocupa dar numai cu acele dintre cărțile didactice, cari ne privesc mai de adrópe, cari intră, ba aũ chiar influință mare în cercul activității învățătorilor primari.

Incepem cu ABeCedarele.

Fiind-că știu, că aceste șiruri vor fi cetite mai ales de către omenii cari cunosc importanța *ABeCedarului*, noi nu vom vorbi nimic despre importanța unui bun *ABeCedar*, vom spune numai atât, că precum un bun *ABeCedar* este cel mai bun tovarăș al învățătorului în lucrarea sa de a învăța pe copii carte, tot atât de mult zăpăcește un *ABeCedar* rău atât pe învățător cât și pe copii.

Noi pre puțin, ba dacă vom fi nu severi dar juști—apoi putem dice că nu avem nici un *ABeCedar* cum se cade, nici unul care să fie scris conform adevăratelor cerinți pedagogice.

Ba sînt unele atât de rele, în cât te prinde mirarea, cum a putut ajunge aceste *ABeCedare* mai multe ediții, și cum, a putut fi acelea aprobate de către Minister.

Unde i-a fost buna rațiune, simțul pedagogic, știința de metodologie atât a scriitorului când a scris cartea, cât și a Ministerului când a aprobat'o?!

Este permis la noi, sîntem noi atât de înaintați în arta învățătorască, în cât să-și putem da niște învățătorului de la sate, ba și celor din orașe—ori și ce carte?!

Are el învățătura de a judeca o așa carte, pe care au judecat'o deja omenii superiori lui, a aprobat'o, recomandat'o chiar ca bună pentru ca el să se folosească de ea?.. Are oare el curajul de a se exprima contra unei cărți aprobate de Minister, făcută poate de către un om *al dîlei*?!

Apoi nu se gîndește nimeni, că dacă cartea dată în mîna învățătorilor este ré, rău ar fi și rezultatul muncii lui, că s'a perdut timp, s'a dat bani pentru o așa carte, care mai bine ar fi fost să nu fie de loc. Nu se gîndește nimeni la aceea, că pre puțin sînt acei învățători cari să-și ia și să-și știe lua timp de a sta și a judeca cartea pe care o întrebuintează, mai ales când ace carte este dată *de sus* de la stăpînire. El merge orbiș după ea, mai ales când îi și *convine* omului.. Ce să-și mai spargă capul de gēba?

O astfel de carte, scrisă făr de nici un rost, este **ABeCedarul de Basile Haram**. Este aprobat de On. Minister al Cult. și Inst. Publice, și a ajuns ediția a VIII.

Frumos lucru *pe din afară*, dar înlăuntru să nu privești. Și

autorul acestei cărți aparține acelei tagme de ómeni, cari voiesc cu vorbe frumoase, tot în *prefață*, să ne convingă, că acest ABeCedar e bun, că este făcut conform celor mai noi principii pedagogice, că este menit a *directa învățământul pe o cale naturală* și că în sfârșit, ceea ce nu pòte lipsi dintr'o *prefață*, la scrierea acestui ABeCedar s'a folosit de *mulți autori Români (?) și streini*.

Dar de sigur, că acești autori s'ar fòrte supëra pe d-nul Haram, dacã ar ști cât i-a compromis d-sa, făcând ABeCedarul așa precum l'a făcut și dicând că l'a făcut așa după acele *autorități!*

În *prefața* acestui *Abecedar* putem găsi așa vorbe frumoase, așa promisiuni îmbătătore, de-ți vine cumva a crede, că după ce vor folosi toți învățătorii de acest *Abecedar*, apoi tótã nația se va face tobã de carte, așa de ușor se pòte învăța din acésta carte, *unica* în felul sëu.

D-nul Autor citézã în *Prefața* pe Pestalozzi, unde vorbește cum trebuie să mERGã de treptat învățătorul, când învață pe copil ceva nou, cum trebuie să mERGã de la simplu la mai compus, de la ușor la un lucru mai greú de făcut, și pentru a ne demonstra ce bine a priceput pe Pestalozzi, la prima paginã a ABeCedarului ne și scrie pe *a* și ne desenézã *acul*.

Apoi ne am înțeleș!

Nu era mai bine, mai simplu de a începe cu *i*, cum o face și doctorul *B. Constantinescu*, cum o fac și chiar *autorii* citați de d-nul Autor, cum ar face-o în fine orî și cine, căci orî și cine le ne pricepe că este mai ușor de scris *i* de cât *a* pentru copii.

Asta cred că o subscrie cu mine tótã suflarea învățătoréscã.

Dupã *i* să fi luat pe *u* care nu este de cât dublu *i* fãr de puncte, apoi pe *t* care are acele trãsuri ca *i*, diferența numai că ese afarã din linia micã și are liniuța acea orizontalã la gât.

D-lui ia pe *i* dupã ce s'a făcut *a*, *c*, *r*, *s*, lucru contrariu principiului citat de d-nul autor, că adevã voește să învețe cu înlesnire pe copii. Apoi asta este înlesnire? căci *a* nu este mai lesne de scris de cât *i* și *t*, și *s*, *r* nu ecte mai lesne de scris de cât *i* și *u*....

Pe *a, d, g* să'i fi luat după *c* și *o*, căci știm că cele trei din nainte curg ôreșcum dîn acele două!

Și în zadar am căuta mai bună aranjare și în acé parte a *ABecedarului*, unde sînt literile mari. D-nul autor a gândit că va face o crimă, dacă se va strica rîndul alfabetului, nu s'a gândit la aceea, că tocmai nesticînd acel ordin de litere, a făcut o greșelă neiertată, căci nimeni, cred că nu va tăgădui aceea, că *A* și *B* este o literă mai grău de făcut, de cum este *c, u, v, z*, cari în alfabet, de și sînt mai în urmă, dar fiind-că aceste nu sînt decăt literile lor corespunzătoare mici făcute mai mari, eșite din linia mică,—trebuéu luate în *Abecedar* înaintea tuturor celorlalte, cari sînt mai grele de scris, fiind-că sînt mai complicate.

Asta nu trebuia să o uite D-nul autor!

Bucățile de citire încă nu sînt de laudă.

Abecedarul D-lui *I. Nestorescu* este tot atît de slab. Nu pricip, cum ômeniî cari se ocupă cu de ale școlei, cu instruirea copiilor, pedagogi cum s'ar dice, cum pot să fie atît de *nepedagogi*, în cât să se pună și să scrie carte, fără a fi în curat cu ceea ce vor să scrie, orî că nu vor să înțelégă scopul ce trebuie să aibă o carte, ci scriind acé carte, aû în vedere numai scopurile și interesele lor personale, nu se gândesc la aceea, că o să vină odată *critica*, care apoi va spulbera tot ce s'a scris și nu trebuia scris, și'i va frîngepe aceia, cari într'un moment de slăbiciune aû avut plăcerea de a face ast-fel de cărți.

Un asemenea autor este D-nul Ioan Popp, *vechiu profesor*, al căruî *Abecedar*, ca prin minuni, a ajuns la a 29-a ediție, pe lângă tôte că nu ar merita tôte filele acestei cărți de cât să impacheteze băcalii piper în ele. Este scris după metoda silabismului, și de sigur că nu D-nul autor este vina că se răspândește, ci învățătorii cari nu judecă, când îl dau în mâna copiilor. D-lui nu a știut mai mult, pe vremile vechi așa era noi ceștia, noi să ne deschidem ochii, să frîngem tot ce este rēu și nefolositor!

Cel mai bun *Abecedar* est e încă acela al D-lui *Dr. B. Constantinescu*, pe lângă tôte că și acela are destule greșeli, mai ales la aranjarea literilor, unde nici de cât nu este luat în

vedere acel principiu pedagogic : „*mergi de la simplu la mai compus* ! “ După o radicală îmbunătățire acesta s'ar mai pute da în mâna școlarilor, celelalte nu merită numele de cărți didactice ! Ba nici aceea ca noi să ne ocupăm aici mai pe larg cu ele !

Să sperăm că ne va veni și nouă un om pedagog, care cel puțin un Abecedar bun ne va pute face. Până atunci ceea ce putem face, e că să nu permitem respândirea celor rele, căci prin asta nu mai am stricat instrucțiunii.

Un Manual (ilustrat) *după metoda scriptologică de P. M.*

D-nul Autor ne spune în *Instrucțiunea* ce ne dă la începutul cărții, — că *pedagogica de azi îl recunoște drept cel mai bun și practic pentru instrucțiunea elementară*“. Ce? De sigur, nu cartea din cestiune, ci metoda, ce D-nul Autor a voit să urmeze.

Păcat numai, că voința este puțin manifestată printre paginile acestui Abecedar.

În contra modului ce d-nul Autor voește să urmeze înainte de a începe cu copii scrierea literilor, nu avem nimic de spus. Toți facem așa.

Nu putem însă aproba modul, cum a aranjat d-nul Autor atât literile mici cât și cele mari.

Nu sunt nici după principiul pedagogic : *mergi de la simplu la mai compus*“, și nu se poate scuza d-l Autor că a căleat acest principiu nici din cauza că aparține școlasticilor, cari nu voiesc să calce peste rëndul alfabetului : Abecedarul din cestiune nu urmăzează nici unul din aceste metode. Se vede însă, nu o tăgăduim, că Autorul pipăește chiar calea adevărată pedagogică, dar n'a ajuns'o.

Căci două trei litere sînt așezate într'un mod natural, ce mai simplă și mai ușor de făcut înainte, și [apoi cele-l-alte mai grele. Nu este însă urmat acest metod până în capăt.

Așa, d. e., la literile mari începe destul de bine, cu litera C, urmăzează cu O, dar apoi trece la E, care este cu mult mai greu de făcut de cât U, V, Z și 'altele, pe care d-l Autor le lasă la urmă.

La partea I-ia, unde tratăzează despre literile mici, nu vedem puse bucăți de citit și cu literile mici scrise, lucru foarte greșit. Căci de unde să învețe copilul mai bine literile scrise ?

Ore d-l autor voește ca copilul să le învețe pe acelea în școală? Atunci, de ce a scris cartea, căci știm cu toții că scopul cărții este să ajute pe învățător în munca sa, să înlesnească copiilor a repeta acasă cea ce le-a spus învățătorul în școală.

Este un principiu stabilit, și contra căruia nici nu va face nimeni cine voește să câștige titlu de pedagog ori dascăl bun, adevă: să nu dăm copiilor un lucru ce nu pricep, ce nu este conform gradului de dezvoltare a sufletului lor!

De ce atunci totuși Autorul Abecedarului în cestiune dă propozițiuni ca: *Cuza a domnit la noi înaintea lui Carol I, Cornelia a fost mama Grachilor; Deul bătăliei se numia la Romani Mart* etc. etc.

Dece în partea a II-a a acestui Abecedar ne dă *proverbele și sentințele* cari și în cl. IV primară numai cu greșe pot pricepe și explica!?

Alfabetul chirilic încă putea rămâne afară, iar aritmetica de la sfârșit cred că a venit aicea numai așa din întâmplare, bunăoară ca Pilat în rugăciune.

Cât despre ~~bucățile~~ ~~ce~~ ~~autorul~~ ~~dă~~ ~~des~~ ~~citit~~ ~~copiilor~~, putem spune că în conținut în general sunt bune, pe lângă toate că nici acestea nu sunt lipsite pe ici pe colo de câte o greșelă. Mai ales se poate observa că stilul în care sînt scrise, este pră căutat, cam greoiu. Când scriu pentru copii să cere un stil ușor, propozițiuni scurte, vorbe bine cunoscute lor.

căci a întreba pe copii de cl. I primară despre *torenți*, a le spune că pe *firmament* sînt stele, că *neua este o învălțură caldă* pentru pământ, este lucru nu pentru copii de cl. I primară!

Mai multă serioșitate, când scrii o carte!

Juvenal.

BULETINUL OFICIAL

La pagina 116 (No. 3) al acestei reviste, am promis să dăm în fie-care număr or ce acte oficiale relative mai ales la școle; dar din lipsa de spațiu, în No. 4, nu s'a putut publica așa ceva. De astă-dată însă ne împlinim datoria.

I. *Catedre vacante.*

La 20 Iuniu, 1887, se va ține concurs, în localul Universității din București, pentru catedra de limba franceză de la gimnasiul Mihaiu Bravul din București. Aspiranții vor trebui să aibe titlurile de studii cerute de art. 1 și 4 din legea pentru numirea profesorilor la școlile secundare. Inscrierile se fac la Minister, cel puțin cu 8 zile înainte de concurs. — La 20 Iuniu 1887, se va ține concurs pentru cl. III și IV de la școla de băieți, din Târgul Ajud. — La 15 Ianuariu, 1887, se va ține concurs, în orașul Fălticeni, pentru clasele primare următoare: Clasa I de la școla No 2 de băieți din Piatra; cl. I—II de la școla de băieți din Târgu-Buș; cl. III—IV de la școla de băieți din Târgu-Buș; cl. I—II de la școla de fete din Târgu-Buș; cl. I de la școla No. 1 de fete din Piatra.—Tot la 15 Ianuariu, 1887, se va ține în București concurs pentru cl. I de la școla No. 2 din București, culorea albastră.—La 15 Martiu, 1887, se va ține concurs, în București, pentru școla mixtă din com. Căciulați, pl. Snagov, județul Ilfov. La 15 Ianuariu, 1887, în Ploiești, se va ține concurs pentru școla de fete gradul II din com. Târgu-Filipești, din județul Prahova.—La 15 Ianuariu, 1887, se va ține în Craiova concurs pentru ocuparea cl. I de la școla de fete No. 2, din Severin și de la școla de băieți din Drăgășani.—Tot la 15 Ianuariu, 1887, se va ține în Ploiești, concurs pentru ocuparea claselor I de la școla No. 1 de băieți din Buzeu și de la școla No. 4 de băieți din Ploiești.—La 20 Ianuariu, 1887, se va ține în Iași, concurs pentru ocuparea catedrei de geografie de la esternalul secundar de fete din Iași. La 15 Ianuariu, 1887, se va ține, în Bărlad, concurs pentru ocuparea cl. I—II, înființate la școla de băieți din Tecuci—Noi și numite școla urbană No. 4.—La 10 Martiu 1887, se va ține în Focșani, concurs pentru ocuparea școlilor plătite de comunele Biliiești, Mărășești, (defete), Clipicești, Pufești și Neregiiu, din județul Putna.—La 1 Iuliu 1887, se va ține în Târgoviște, concurs pentru ocuparea școlilor rurale din Valea-Leordei, (gradul I), din Șerbănești (cl. I de gradul II), Vulcana-Pandele, din Valea-Mare și din Moțaieni.—La 27 Iuniu 1887, se va ține concurs în Brăila, pentru ocuparea cl. I și

II de la școala urbană de băieți, No. 3 plătite de urbea Brăilei.—La 15 Ianuariu 1887, se va ține concurs la Bărlad, pentru 11 școle rurale, și la Iuliu 1887, se va ține concurs în Huși pentru 6 școle rurale. La 15 Ianuariu 1887, se va ține concurs în Vaslui, pentru ocuparea cl. III de la școala urbană plătită de acé comună.—La 15 Ianuariu 1887, se va ține concurs în Giurgiu pentru ocuparea cl. II de la școala No. I de fete din Giurgiu.—La 23 Iuniu 1887, se va ține concurs în Ploiești, pentru ocuparea cl. I de la școala No. 3 de băieți, din Ploiești.—La 15 Ianuariu 1887, se va ține în Huși concurs pentru ocuparea postului de directoré și maestră de croitorie de la școala profesională de fete, din acel oraș, plătit de primărie cu 80 lei pe lună.—La 15 Ianuariu, 1887, se va ține concurs în Focșani, pentru ocuparea cl. I de la școala de băieți No. 1 din Focșani și pentru cl. I de fete din R.-Sărat.

II. *Absențele și promoțiunea școlarilor.*—Ministerul școlélor, prin circulara No. 14860, din 27 corent, anuléază articolele 26 și 27 din regulamentul de ordine și disciplină al școlélor secundare, de óre-ce prin regulamentul de promoțiune, decretat la 6 August, 1885, s'a regulat ca absențele nemotivate ale școlarilor să aibă influență asupra promoțiunii lor, dându-se frecuentării o notă deosebită, care intră în calculul mediei generale. In Monitorul of. No 170, de la 30 curent, s'a publicat **Regulamentul pentru promoțiunea școlarilor primari urbani de ambele-sexe.**

III. *Numiri de revisori școlari.* Dl. Al. Venescu, directorul școlei de băieți, No. 1 Albastru, din București, se numește revisor școlar al județului Argeș, în locul D-lui Gr. Petrovan, demisionat.—D-l. Em. Cernătescu, licențiat în drept, este numit revisor-școlar pentru Dorohoiu și Botoșani.

IV. *Diverse.* La 12 curent s'a celebrat sântirea catedralei de la curtea de Argeș, la care serbare au luat parte și M. M. L. L. Regele și Regina, dimpreună cu tot corpul diplomătic, cu tot guvernul și cu un public aprópe de 25,000 de suflete, mai mult din țăránime. Sărbătórea a fost strélucită și unică în felul ei, după cum am citit și ni s'a spus, de persónele cari au luat parte. Or-cine n'a vădút acéstă catedrală, trebuie s'o vadă: este cel mai frumos și cel mai bogat monument de arhitectură ce posedă țara noastră.

În Monitorul of. No. 167, din 26 curent, s'a publicat *Regulamentul pentru reorganizarea și complectarea școlii de agricultură și silvicultură de la Ferestreu*, lucru care se aștepta de lung timp.

V. Inaugurarea școlii normale primare de institutori din București, s'a făcut la 25 curent, când Dl. Ministru Starza a pronunțat un discurs foarte important, căci 'și arată modul cum înțelege D-sa școla; de aceea îl vom publica și noi, căci împărtășim în totul aceleși idei.

Literatură de spirit și de petrecere

Deslegarea Aritmografului geografic din No. 3, anul curent.

J	Trajan	N
I	Iberieni	I
S	Salonic	O
W	Mindanao	O
V	Ajud	D
N	Negroponte	E
V	Agadem	M

Următoarele persoane au trimis deslegări esacte.

D-nii N. Pârvulescu (Vrânești), Elia Epure (Banca-Tutova), I. Dumitrescu (Cioba-Doicești, Brăila), Anastasi G. Covurlénu (Mizil), N. Petrescu, D. E. Ghițénu și Mat. Niculescu (câteși trei din Jalave-Jalomița), G. Stoicescu (Surani-Prah). N. J. Cocâr-génu (la Ciulnița-Jalom.), D-na Aglaia Voiculescu (din Teleorman), D-l V. Stegar (la Corod-Tec); D-nii Alexandrescu V., Ionescu D., Vasilescu G, Gregoriade D., Fulgénu I., Marinescu D., Ionescu G. și D-nele Olimpia Vasiliu, Ana Ionescu, Aneta Dumitrescu, Safo M. D. I (toți din București), M. Vasilescu (Galați), Ana G. (Craiova).

Saradă de D-l. C. Dumitrescu (Ștefănești-Vâlcé).

De știi o conjuncțiune,	Combinând pe amândouă
Fă o mică ficțiune,	Adevăr ne spune nouă,
Și asupra unui verb,	Că din ele ți-au eșit
Dând ceva la al tău șerb.	Ceva greu p'acest pământ.

Un fapt de mare însemnătate care s'a săvârșit duminică, 26 curent, în București, a fost punerea pietrei fundamentale a palatului Ateneului, în spatele grădinei Episcopiei.

Dl. N. Crețulescu, presidentul Ateneului, a pronunțat un discurs de ocaziune.

Solemnitatea a avut un caracter cu totul particular, căci autoritatea n'a fost de loc reprezentată.

C O R E S P O N D E N Ț Ă

D-lui N. Pârv.... la Vr. Tot trebuie să mai stăruiești. Picătura de apă găurește piatra numai prin perseveranță.

D-lui D. Ștefănescu la Gr. Colindul cel mare și colindul lui Christos pe viitor. Primit abon. pe anul al II. Mulțămesc p. laude.

Onor. persoane cari au trimis șarade, aritmo-grife și alte lucrări literare de spirit și de petrecere, sînt rugate să nu ia în rău întârzierea de a se publica. Causa este că spațiul nu ne permite de cât foarte rar a da loc unor astfel de lucrări.

D-lui V. Radović la Pleș.... Invetătorii poporului să nu dispare, în fața furtunei amenințătoare, căci furtuna e trecătoare și limpedește atmosfera.

Revista *Lumina p. toți*, a ridicat și va ridica neîncetat vocea în favoarea școlii rurale.

D-lui Gr. Musică la Coc.... Colindul s-tei Vineri No. 2 pe viitor.

D-lui Filipescu la Giurgești. „Calicul“ apare în Sibiu La D-l. Kraft.

S-sale, Pr. Al. P. la Cern. Sinceritatea se va publica. *Geniul frumuseții* s'a citit în parte. Pân'aci bun. Vom vedea și restul. *Articolul relativ la proiectul D-lui Sturza* nu s'a citit încă.

D-lui C. Dumitrescu (Ștefănești-Vâlcé). In numerele viitoare ne vom ocupa de articolul Dv: *Nostimadele unui călător*. Mulțămiri pentru cuvintele frumoase ce adresați redacții.

Idealul nostru este ridicarea tuturor prin luminare.

D-lui *D. Sușan* (Sușani-Vâlcé). S'a primit costul abon. anul I care vi s'a și espediat legat. Mulțămiri.

D-lui *G. S. Ionescu* (Mizil) Primit 30 lei p. trei abon. anul I Mulțămiri.

D-lui *I. Dumitrescu* (Cióra-Doicești). Ne vom ocupa de aface-rea Dv, dar nu vă pot asigura nimic.

D-lui *I. Marcău* (Rugi-Gorjiu). Să nu trimiteți 12 lei, ci 10, căci numai atâta costă abon. pe an.

D-lui *D. Irava* (Cotoróia) veți fi satisfăcut. Trimiteți și des-legarea. Primit abonamentul.

D-lui *M. Mihăilescu* (Cécu-Jalomița) Sînteți satisfăcut.

D-lui *N. Teod...* (Forești-Uidești-Sucéva) S'a regulat. Primit abon.

D-lui *Stef. Chirișescu* (Târgov...) S'a regulat.

D-lui *M. Popescu* (Turbați-Ilfov) S'a luat notă de propunerea Dv.

D-lui *Fl. Fl.* (la Moldoveni-Rom). Sînteți înscris.

D-nei *Maria Jalov* (la Frumuș-Ilf). Primit. Corrigiat.

D-nei *Al. Untărénu*, la Vîrtej-Ilf, s'a primit abon.

D-nei *E. Ținc*, Institutóre la șcôla No. 3, nu se știe în ce oraș. Bine-voiți a ne da adresa completă.

Onor. D-lui Dariu, la Brașov, s'au primit banii în mărci. Mea grația.

D-lui *I. Dimulescu*, la Bré., primit abon. Mulțămim pentru frumoșele vorbe. Dacă vă lipsește vr'un număr, rog arătați-ne să vi-l retrimitem, de óre-ce avem așa poștă Acum ați primit No 1, 2 și 3?

D-lui *D. Dimitrescu*, la Miroși-Tel....., pentru motivele invocate și pentru că primiți asupra Dv. abon. predecesorului, vi se face concesiia cerută, dar trimiteți mai ântâiu abon. propus pe anul I și II, și apoi vi se vor trimite și No ce vă lipsesc. Altă-dată nu mai trimiteți scrisorile neplătite, căci numai din greșéla s'a primit cé neplătita.

D-lui *N. Andreescu* (Muscel). Conferința din urmă n'a fost încă citită de noi, dar se va citi. Sînt câteva persóne din cele recomandate cari nu sînt în curent cu plata, dar avem garant bun în persóna Dv.

D-lui *Gh. Ionescu* (la Brădicești-Fălciu) Vi se trimit și numerele cerute. Bani se pot trimite p'un an sau pe câte o jumătate an.

D-lui *I. Chirvăsută* (la Liești-Teuciú). Primit 40 lei p. 8 abon. pe jumătate an. Primește mulțămiri pentru sprijinul ce dați unei lucrări care aspiră numai la binele șcôlei poporului. Persónei care te a îndemnat pe D-ta la asemenea faptă, comunică-î, te rog, de asemenea sincere mulțămiri.

D-lui *N. Vîlcu* (profesor la Brăila). Primit abon. trimis. S'a

regulat a vi se trimite numerele lipsă din anul I și II. Aflașem deja despre nedreptatea ce ați suferit. Așa ne-î țara. În locul iluziilor întâmpinăm nedreptăți revoltante.

D-lui *Al. Furduescu* (la Pitești). Primit abon. pe anul II.

D-lui *Gh. Căpățînă*, la Roșeti-Volnași-Jalom., s'a primit banii în mărei postale și vi s'a trimis cărțișoarele cerute.

În loc de catalog cu costul abon. vi se trimite acest număr al revistei *Lumina pentru toți*, drept probă. Dacă vă va conveni veți binevoia ne scrie.

D-lui *C. Becuț* la Cot...—M., primit abon. pe jumătate an. Nu se pot trimite câte-va numere din anul I, ci dacă vreți trimiteți abon. pe o jumătate an sau p'un an. Legat costă 11 lei și nelegat costă 10, anul I.

D-lui *N. I. Cocărgănu*, la Ciulnița-Jalom, anul I vi s'a trimis întreg dintr'odată, dupe cererea Dv. și apoi anul II vi s'a trimis regulat. Nu s'a mai întâmplat nici odată așa ceva, ca din 14 numere să se pierdă odată 13 și apoi din anul II să nu primiți de cât un număr. Administrația vă trimite acum numerele lipsă din anul II, iar pentru anul I sînteți rugat să ne dați deslușire, cum ați primit No. 14, adică, dacă a fost sub bandă sau nu.

D-lui *I. Voiculescu*, la Mogoșești, s'a primit abon. pe anul I. Pe viitor despre cartea Dv.

D-lui *I. T. Stupcan* la Dolh.—Suceva, ați vădut că sînteți satisfăcut cu trimiterea foii, dar cu publicarea poezii asupra tutunului nu vi se pôte spune încă nimic, căci colaboratorul însărcinat cu revisia poeziilor n'a înapoiat'o încă la redacție.

D-lui *I. C. Alexandrescu*, la Fol...—Vâlcele, primit abon. și trimis anul I legat.

D-lui *D. I. Stubeiă*, la Ber...—Bacău, în scrisoarea de la 20 Sept. diceți că trimiteți abon. pe anul II, dar aici nu se vede primit. Ați trimis or nu?—Vă datorim recunoștință pentru sentimentele ce aveți în privința revistei noastre și pentru recomandarea de abonați.

D-lor *N. Nicul...* la F. Crăs și *R. Rădul...*, la Belciug... (Jalom.), sînteți satisfăcuți.

D-lui *V. Stegar* (la corod Tec...) Nu se pôte publica cuvîntul patrat, căci n'are și deglesarea.

D-lui *N. Vasilescu* (la Glâmb... Mu cel) Cu ocazia schimbării tipografiei s'a pierdut mai multe manuscrise, între cari și enigma D-tale, d'acea, dacă vreți, o puteți trimite din nou cu deslegarea ei.

S-sale *Preot C. Nițul...*, la Gâldău, sînteți satisfăcut.

D-lui C. P. Bradea, la C. Poch... D.-Tut, Sînteți înscriși și vi s'au trimis numerele precedente.

Onor persoane următoare primescă mulțămiri pentru banii trimiși; Dl. G. Niculescu din Cegani-Jalom., pentru 20 lei; Dra E. Pascaly, din Nëmăești (10 lei); D-nii D. Tănătescu, din Costești-C-Vâlcă (10 lei); Ilie Tomescu (Hububești, 5 lei), Handoca (Măcin, 10); D. Popescu (Mioveni, 10), D. Enescu, (Slobodia-Dâmb, 5 lei); I. G. Popescu (Pietroșița, 10 lei); D-na A. Andreag, (Corbi, 10 lei); D-nu Al. Slăniceanu (Slănic, 10 lei); D-nul Udrișteanu, (Dienci, 10); I. Ionescu. (Tătulești, 10 lei); Măgureanu (Jijila, Dobrogea, 10 lei); Ion Danu, (Brăila, 10 lei); Christescu, (Gloden, 10 lei); Părintele Dobrescu, (Manas. 20 lei); Preot Apostolenu, (V. de Munte, 5 lei). Aceste persoane au plătit fără, să e chitanță, de aceea s'au menționat aci, pe când persoanele cari au primit chitanțe nu au nevoie a fi menționate.

Onor. persoane următoare sînt rugate să binevoescă a plăti abonamentele respective : D-nii Mihalache Nedelescu, Anton Parascu (preot), Radu Ionescu (preot), I. Marinescu (Priboeni), Zefira Ianovică (D-ra), Zoe Fetescu (D-ra), Maria Vasilescu (D-na), C. Nicolăescu (preot). Pentru înlesnire deslușim că abonamentul se pôte plăti în mai multe feluri, adică sau prin mandat postal, or puind o hârtie de 20 lei într'o scrisore recomandată, sau în loc de hârtie mărci poștale, sau trimițînd prin cineva. Numai să vré omul și sînt atâtea mijlôce.

A V I S.

In numărul viitor se va publica între altele și notițe literare asupra tuturor revistelor și publicațiunilor venite la redacția noastră de la No. 3 încóce.

R.

000

In numărul viitor mai multe persoane vor fi rugate pe nume să plătescă abonamentul.
